

VEČERNIK

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XII.
Štev. 35

TELEFON: UREDNIŠTVA 25-67
UPRAVE 28-67
POSTNI ČEKOVNI RACUN 11.409

Maribor, ponedeljek 13. februarja 1939

NAROČNINA NA MESEČ:
Prejeman v upravi ali po pošti 10.— din.
dostavljen na dom 12.— din, tujica 25.— din.

Cena
din 1.—

Hitlerjeva intervencija v Rimu

Nemški vodja in kancelar sviri Mussolinija pred pretiranimi zahtevami nasproti Franciji — Senzacija italijanskega lista: Italijanske čete se ne umaknejo iz Španije, dokler ne bodo izpolnjene italijanske zahteve v Sredozemlju — Pred važno odločitvijo Italije v sredo

PARIZ, 13. februarja. Po zanesljivih poročilih se je razvila zadnje dni, zlasti pa v soboto izredno živahna diplomatska delavnost med Berlinom in Rimom. Po teh informacijah je vodja in kancelar Hitler posredoval pri Mussoliniju, da postavi nasproti Franciji čimbolj umerjene zahteve. Baje je bil glede tega vprašanja dosežen sporazum, da bo besedilo italijanskih aspiracij, ki bo dokončno stilizirano na seji velikega fašističnega sveta v sredo, 15. t., pred izdajo izročeno nemškemu vodji in kancelarju Adolfu Hitlerju v proučitev. Hitler želi, da se zahteve tako formulirajo, da bo Francija na nje lahko odgovorila, ne da bi nastala nevarnost spopada. Francoska vlada je ponovno svedeno izjavila, da bo brez vsake debate odbila vsako italijansko zahtevo po teritorialnih spremembah v Sredozemlju, s Francijo se je pa solidizirala tudi Velika Britanija, zato se je treba zavedati, da eventualni obojezni spopad ne bi ostal omejen na Francijo, ampak bi se avtomatično razširil tudi na Veliko Britanijo.

SENZACIJA V »RELAZIONI INTERNAZIONALI«

RIM, 13. februarja. Italijanski vrhovni vojaški svet je imel v soboto sejo, na kateri je razpravljalo o vseh vprašanih vojaških pripravljenosti Italije v primeru vojne. S tem v zvezi je vzbudil ogromno pozornost članek, ki je bil objavljen tudi v soboto v reviji »Relazioni Internazionali«, v katerem pravi to odlično glasilo, da bodo ostale italijanske čete tako dolgo v Španiji, dokler se italijanske zahteve v Sredozemlju ne bodo uresničile, kakor zahteva fašistična vlada. »Ako Italija«, piše list, »ne bo mogla doseči uresničenja svojih zahtev s pogajanjem, jih bo dosegla z orožjem.« Posebno naglasja list, da mora dobiti Italija Džibuti, in to za vsako ceno.

ODLOČILA SEJA V SREDO

Vse je pa sedaj odvisno od sklepov, ki jih bo sprejel veliki fašistični svet na svoji seji pod Mussolinijevim predsedstvom v sredo, 15. t. m., zvečer. Sklepi te seje bodo končno razstili močni položaj zadnjih tednov v zvezi z italijansko-francosko napetostjo. Ti sklepi bodo povedali, kaj Italija prav za prav uradno zahteva in ali so te zahteve identične s tistimi, ki so pisali že ponovno o njih italijanski listi, ali pa so bolj skromne in take, da bi se mogli v Parizu o njih uresničenju pogajati z Rimom.

PODLAGA ZA POGAJANJA

Na kakšni podlagi bi se Francija pogajala z Italijo, dokazuje najbolj šele sedaj objavljen razgovor med Chamberlainom in Mussolinijem ob priliki rimskega sestanka meseca januarja. Mussolini je zastavil Chamberlainu vprašanje, ali bi Francija odstopila Italiji Tunizijo. Na to vprašanje je Chamberlain odgovoril: »Ne! Mussolini: »Ali bi dala Francija tunizijskim Italijanom posebne pravice in poseben položaj?« Chamberlain: »Zakaj ne? O tem bi bilo mogoče razpravljati pri zeleni mizi.« Mussolini: »Ali bi Francija odstopila Džibuti?« Chamberlain: »Ne! Mussolini: »Ali bi nam pa dala svobodno luko v Džibuti in svobodno dohod do nje?« Chamberlain: »Zakaj ne. Tudi o tem se je mogoče pogajati.« Vprašanje Sreza pa naj bi po Chamberlainovem nasvetu rešilo tako, da se Italiji ne bi odstopile delnice, ampak bi se ji dovolilo le zastopstvo v upravnem svetu, kakor se je dovolilo svoječasno Nemčiji pred svetovno vojno.

PARISKO UPANJE

PARIZ, 13. februarja. Kljub pisanju lista »Relazioni Internazionali«, ki je vzbudilo v Parizu izredno pozornost in tudi v Londonu veliko nezadovoljnost, se tu veruje, da se bo Mussolini glede italijanskih zahtev nasproti Franciji naslonil bolj

na pogajanja kakor na orožje. To pa pričakujejo tu zlasti z ozirom na stališče Nemčije in Hitlerjevo intervencijo pri Mussoliniju. Nemčija je po zadnji Chamberlainovi izjavi o angleški obrambi Francije v primeru vojne in po Rooseveltovih besedah precej spremenila svoje stališče

in se ne bi rada spuščala v kak mednarodni konflikt, v katerem bi ob strani Italije imela proti sebi tudi ves anglosški svet.

NEMSKO SPOROČILO FRANCIJI

Kakor se na poučenem mestu zatrjuje, sta francoski ministrski predsednik Dauladler in zunanji minister Bonnet v soboto razpravljala na posebni konferenci s francoskim berlinskim veleposlanikom Coulondreom. Coulondre je obvestil Dauladlerja in Bonnetta o sporočilu nemškega zunanjega ministra von Ribbentropa, da more Francija računati s pomirljivim stališčem Nemčije pri reševanju italijansko-francoskega spora, in sicer popolnoma v duhu nemško-francoske deklaracije, in to vse tako dolgo, dokler ne bi nastala neizbežna nevarnost vojne med Francijo in Italijo. Nemčija bi torej opustila to pomirjevalno stališče samo v primeru, ako bi bila k temu prisiljena po razvoju dogodkov.

Boj za vpliv v Španiji

ANGLSKA DIPLOMACIJA SKUŠA IZTRGATI NACIONALISTIČNO ŠPANIJO IZPOD VPLIVA ITALIJE IN NEMCIJE. NERVOZNOST V ITALIJI.

LONDON, 13. februarja. Razni znaki kažejo, da pripravlja Anglija obsežno akcijo, s katero naj bi si zagotovila vpliv v nacionalistični Španiji in izrinila obenem iz nje vpliv Italije in Nemčije. Angleški diplomatski zastopnik pri vladi generala Franca, ki se je mudil koncem preteklega tedna v Londonu, je dobil od zunanjega ministra Halifaxa obsežne instrukcije v tem smislu. Zatrjuje se, da bo Anglija pomudila Francu veliko obnovitveno posojilo, velike kredite za nabavo raznega blaga in druge ugodnosti gospodarskega značaja. Obenem bo pritisnila tudi na republikanskega poveljnika generalisima Mijalo v Madridu, da opusti nadaljnji odpor in sklene s Francom mir. Anglija pa zahteva za te usluge od Franca, da takoj po končani vojni odstrani vse tuje vojaške čete, častnike in svetovalce in da-

razpiše svobodne volitve v parlament. Ta angleška prizadevanja povzročajo v Italiji veliko nervoznost in na delu so močne italijanske sile, ki naj odvrnejo generala Franca od pakiranja z Angleži. V Italiji se boje, da bi jim mogla angleška diplomacija izvit iz rok vse koristi, ki si jih obetajo od odvisnosti nacionalistične Španje od fašistične Italije.

RIM, 13. febru. Italijanski kakor nemški tisk nadaljuje z napadi na Anglijo, češ da se vmešuje v najnovejšim posredovanjem med obema španskima strankama v notranje zadeve Španije. Gayda imenuje Anglijo v svojem »Giornale d'Italia« ironično »priatelja Španije v zadnji minuti«. Španija ne bo nikoli pozabila pomoči Italije, ki nima v Španiji prav nikakih teritorialnih zahtev.

Papežev pogreb v četrtek

OGROMNE MNOŽICE OB MRTVAŠKEM ODRU PIJA XI. KONKLAVE SE PRICHNE ZARADI PRIHODA JUžnoAMERIS KIH KARDINALOV SELE 1. MARCA.

RIM, 13. februarja. Avala. Kardinalski kolegij je sklenil, da se pogreb papeža Pija XI. vrši v četrtek, dne 16. t. m., ob 16. uri.

RIM, 13. februarja. Truplo pokojnega papeža Pija XI. so v soboto slovesno prenesli iz Sikstinske kapele v baziliko sv. Petra. Tako po prenosu v baziliko, kjer je bilo truplo položeno na mrtvaški oder, so pričele defilirati mimo ogromne množice vernikov. Računa se, da je pokopilo papeža v soboto zvečer in včeraj nad 200 tisoč ljudi. Defiliranje se danes nadaljuje. Včeraj so se pričele tudi maše zadušnice, ki jih bodo darovali nepretrgoma do pogreba v četrtek.

RIM, 13. februarja. Včeraj je defiliralo 200.000 ljudi pred katedralom v Sikstinski kapele. Italijanska vojska je morala dati na razpolago poljske kuhinje za prehrano teh ogromnih množic. V tem vidijo pri-ljubljenost papeža pri italijanskem narodu, ki ga je cenil v glavnem zaradi njegovih neprestanih naporov za ohranitev svetovnega mira. Papež leži v krsti, oble-

čen v polnem ornatu. Ob krsti stoji častna straža 16 švicarjev.

VATIKAN, 13. februarja. Ker bosta prispeela oba južnoameriška kardinala, argentinski in brazilski, v Italijo šele 1. marca, se prične konklave šele tega dne. Kardinalski kolegij je določil včeraj inž. Relechinija za vodjo del pri zazidanju ob priliki konklava. Določena sta tudi oba govornika, prvi za slovo od pokojnega in drugi za pozdrav novega papeža. Msgr. Brugla je bil določen, da bobral mašo k sv. Duhu za razsvetlitev v konklavu zbranih kardinalov.

SPLOVITEV NEMŠKE VOJNE LADJE. BERLIN, 13. februarja. Jutri bo v Bloomovih ladjedelnici v Hamburgu splovljena prva velika nemška bojna ladja »F«. Kakor že javljeno, bo ob tej priliki govoril tudi Hitler.

DOLG ZEDINJENIH DRŽAV.

WASHINGTON, 13. februarja. Celokupni državni dolg USA znaša 50 milijard dolarjev.

Zapiski

General Gamelin

Dosedanji šef francoskega generalnega štaba general Gamelin je bil imenovan za vrhovnega poveljnika vseh francoskih vojnih sil. General Georges pa je postal načelnik glavnega generalnega štaba.

Z obema generaloma so prišli na vodstvo francoske vojske mlajši ljudje, General Georges je znan tudi pri nas, ker je bil v spremstvu pok. kralja Aleksandra v Marseillesu ter je bil ranjen od atentatorjevih krogel.

Kateri nemški neuradni list bo najvplivnejši

Po združitvi dnevnika »Deutsche Allgemeine Zeitung« z »Berliner Tageblattom« je stopilo v uredništvo prvega lista osebe tradicionalnega pruskega lista »Kreuzzeitung«, ki je zdaj tudi prenehal. »Deutsche Allgem. Ztg.« pa prehaja zdaj v (prejšnje Ullsteinovo) založništvo »Deutscher Verlage«, ki ga bo financirala tudi znatno podprlo. Ta list ima zdaj velike načrte. Lastništvo hoče iz njega napraviti potomca obeh velikih časnikov, ki sta prenehala, uredništvo pa naj bi napravilo iz njega — razen uradnih organov stranke »Völkischer Beobachterja« in »Angriifa« — najvplivnejši nemški list, izhajajoč v Berlinu. Kakor znano, je najvplivnejši list, izhajajoč izven Berlina, »Frankfurter Zeitung«. »Deutsche Allg. Zeitung« pa bo imela proti njej to ugodnost, da izhaja v glavnem mestu in ima možnost neposredne zveze z vplivnimi političnimi skupinami.

Kaj dela Bonnet?

Poslanec de Kerillis objavlja v »l'Epoque« članek, v katerem pravi, da vseh Bonnetovih besed o nedotakljivosti francoskega imperija ni vzeti resno, kajti kljub vsemu zanikanju je absolutno gotovo, da se vršijo posveti med francoskim zunanjim ministrstvom in vlado Italije in Nemčije o kolonialnem vprašanju. »Ministru Bonnetu bližnji krogli si želijo osladiati grenko pilulo s trditvijo, da ne gre za teritorialne odstopitve. Izgovor pa je neumesten, kajti drugače bi pogajanja sploh ne imela smisla. Nasprotna stran pa zopet zahteva samo ozemlje in nič drugega. In tako hoče Bonnet razdreti dele francoskega ozemlja, o katerem je izjavil, da je sveto in nedotakljivo.«

Častni križi za nemške matere

V Nemčiji so uvedli posebno odlikovanje za matere, ki imajo najmanj 4 otroke. Do tega križa pa nimajo pravice, tudi če imajo 4 ali več otrok, tiste matere, ki so bile kaznovane za odpravo plodu, prostitutke in žene, ki so živele v razmerju z židi ali židovskimi meščani. Tudi žene, obremenjene z dedno boleznijo, ne morejo biti odlikovane. Razen tega so izločene iz te možnosti 1. rodbine, ki imajo stalne konflikte z uradi, policijo in kazenskim zakoni. 2. rodbine, katerih člani nečesto delati in se izogibajo vsaki redni zaposlitvi, 3. rodbine, ki so izkoriščale podpore za otroke, 4. one, ki ne živijo v urejeni domačnosti, tako da ne morejo vzgajati otrok k dobri državljanosti in 5. rodbine alkoholikov. Častne križe bodo podeljevali vsako leto na praznik mater, t. j. drugo nedeljo v maju. Ker za letos vse priprave za ta odlikovanje še niso gotove, bodo odlikovane samo matere, starejše od 70 let.

Maribor, 13. februarja.

Za lanski Božič je prišel nepričakovano izhajati v Zagrebu tednik »Deutsche Nachrichten«. V začetku se je zdelo, da bo to glasilo Nemcev v Zagrebu, že kmalu se je pa pokazalo, da ga izdaja prav za prav neka mariborska skupina, ki ima tudi uredništvo in upravo dejansko v Mariboru, v Lekarijski ulici, in da je v prvi vrsti namenjen mariborskim »Nemcem«. Pokazalo pa se je tudi, da je namen tega svojvrstnega glasila popolnoma po nepotrebnosti znova zastrupljati mirno sožitje med mariborskimi meščanstvom in obujati miselnost, ki je z razpadom stare Avstrije l. 1918, za vse večje čase izgubila vsako stvarno podlago. Ta miselnost, ki nam je iz preteklosti tako dobro znana, se kaže predvsem v tem, da bi bilo treba še dalje dopuščati, da bi se sinovi in hčere mariborskih in sploh spodnještajerskih Slovencev raznarodovali ter da bi se umetno vzdrževalo da je nekoč tako sramotno renegatstvo.

Že dejstvo, da je duh miselnosti ljudi, ki izdajajo in pišejo »Deutsche Nachrichten« tak, dokazuje dovolj zgornjo, da dejansko ne gre za nobeno glasilo resničnih Nemcev, ki se prav gotovo zavedajo, da predstavljajo tako majhen in nepomemben drobec med kompaktno slovensko narodno množico meščanstva in deželanstva, da ne potrebujejo prav nobenega lastnega lista, ki ga po svojem skromnem številu 2800 duš s starčki in otroci skupaj, kolikor se jih je pri zadnjem ljudskem šteju po svobodni volji označilo za pripadnike nemške narodnosti, tudi izdajati in vzdrževati ne bi mogli. Saj je n. pr. Slovenec v Gradcu dosti več, pa jim ne pade na pamet, da bi izdajali svoje glasilo, ali da bi prisojali svoji eksistenci kak poseben pomen. Da bi pa bili s to akcijo v zvezi Nemci, ki so se priselili sem po vojni in niso naši državljani, tudi ne moremo verjeti.

Zato moramo v interesu mirnega, prijateljskega sožitja s pravimi Nemci našega mesta in zaradi dobrih odnosov in sodelovanja s sosedno Nemčijo odločno odkloniti to sumljivo akcijo okoli lista »Deutsche Nachrichten«. Mi smo že ponovno naglasili, da nismo nasprotniki Nemcev ne v Nemčiji ne pri nas, toda prav tako, kakor ima v Nemčiji pravico pripadati k čisti nemški narodni skupnosti samo tisti, ki lahko dokaže, da je že več rodov nazaj čistokrvni, tako imamo tudi mi pravico priznavati k nemški skupnosti pri nas samo tiste sosesčane in sosednjane, ki lahko dokažejo nedvoumno dokaz, da so resnično Nemci, in ne morda samo bastardski, resničnega nemškega naroda nevredni proizvod pokojne Avstrije neslavnega spomina. Proti takemu bastardsstvu, ki je nemškemu narodu samo na kvar, je nastopil vodja nemškega naroda Adolf Hitler že v svoji knjigi »Mein Kampf«, in nastopil so ponovno tudi že drugi ideologi in voditelji nacionalnega socializma. Ako bi ti bastardi to ideologijo poznali in se vsaj malo zanj zanimali, bi prav kmalu spoznali, da jih tam, kamor bi se radi vthotapili, odklanjajo, ker bi s svojo navzočnostjo samo kvarili enotnost nemškega plemena. Kakršnega plemena pa so ljudje okoli lista »Deutsche Nachrichten«, dokazuje že ime urednika, ki se piše Hans Moschitz, t. j. Mošic. Kajti Nemcem Avstrija nikoli ni dala slovenskih prilivov, kakor je v tolikih primerih dala Slovencem nemški!

Da list v resnici ni namenjen resničnim Nemcem, ampak preostankom sramotnega avstrijskega renegatstva, dokazuje tudi z zanimanjem, ki ga posveča kramem, kjer resničnih Nemcev sploh ni, kakor tudi z objavljanjem raznih kmetijskih nasvetov, ko vendar vsakdo pri nas, bodisi Slovenec ali Nemec ve, da nemških kmetov na bivšem Sp. Štajerskem nikjer ni, razen nekaj v Apačah. Prav tako pa tudi ni nikjer resnično nemških delavcev, ker je ves naš proletarijat do izredno redkih izjem slovenske krvi, čeprav ga je v časih Avstrije tedanjim marksizem često zavajal v narodno brezbrzičnost ali celo renegatstvo. — Resnični, čisti Nemci v Mariboru in na bivšem spodnjem Štajerskem pripadajo samo poklicem, katerim pripadajo drugod po navadi Židje, t. j. trgovskemu, industrijskemu, intelektualnemu in v mnogih drugih, se obrtnemu, ter gradniš-

Nov ameriški mirovni apel

GOVOR AMERIŠKEGA ZUNANJEGA MINISTRA CORDELLA HULLA, KI SO GA PRENAŠALE VSE RADIJSKE ODDAJNICE

WASHINGTON, 13. februarja. Včeraj je imel ameriški zunanji minister Cordell Hull velik govor, ki so ga prenašale vse oddajnice USA. Hull je dejal med drugim: »V sedanjih trenutkih svetovnega mednarodnega položaja, je nujno potrebno, da se usmerijo vsi napori vseh vlad, ki so vredne tega imena, samo in edino v prizadevanja za ohranitev miru. Toda kljub vsem tem prizadevanjem vendar ne more nobena vlada zanemariti oboroževanja. Sedaj, ko strši po svetu pošast vojne, mora vsaka vlada s tem vestno računati. Vlada USA je vedno in bo tudi v bodoče vodila miroljubno politiko in je slej ko prej

pričana, da ga ni mednarodnega problema, naj bi bil še tako težaven, ki ga ne bi bilo mogoče rešiti s pogajanjem in na mirnem način. Ne glede na to je pa treba vedno upoštevati dejstvo, da obstajajo možnosti, da bi mogla politika drugih vlad prekrizati miroljubna stremjenja ameriškega ljudstva. Treba je celo naravnost povedati, da bo mogoče ohraniti mir samo tedaj, ako bo uporabila prav vsaka vlada ves svoj napor v doseg tega cilja. Ta govor so sprejeli povsod kot apel USA na ves svet in tudi opozorilo pred Hitlerjevim govorom 14. in Mussolinijevim 15. t. m.

Angleški protest v Tokiu

ANGLEŠKA VLADA JE PO SVOJEM VELEPOSŁANIKU PROTESTIRALA PROTI JAPONSKI ZASEDBI OTOKA HAJNANA V ENAKEM SMISLU KAKOR FRANCIJA

LONDON, 13. februarja. Angleška vlada je naročila svojemu veleposlaniku siru Robertu Craigleju v Tokiu, naj vloži v njenem imenu pri japonski vladi oster protest zaradi japonske zasedbe otoka Hajnana. Vsebinska demarš naj se točno zlagla z ono francosko. Kakor znano, je zahtevala francoska vlada od japonske pojasnilo o značaju te nepričakovane zasedbe kitajskega otoka in o njenem trajanju. Sedanjí angleški korak je v popolnem soglasju z izjavo angleškega podtajnika v zunanjem ministrstvu Buttlerja, ki jo je podal dne 27. junija l. 1938. v londonski spodnji zbornici. Ta izjava je govorila o popolnoma konformnem postopanju Velike Britanije s Francijo tudi na tem področju.

TOKIO, 13. februarja. Ves japonski tisk pozdravlja odločnost japonske vlade in slavi zasedbo otoka Hajnana kot

energičen ukrep proti pohlepu zahodnih demokracij na Daljnem vzhodu.

TOKIO, 13. febr. Z ozirom na oster demarš francoskega veleposlanika v Tokiu zaradi zavzetja otoka Hajnana po Japancih, je japonska vlada odgovorila, da gre samo za ojačanje blokade proti Kitajski in da Japonska nima prav nikakršnih teritorialnih aspiracij na otok.

CUNG-KING, 13. febr. Senzacijo je vzbudila včerajšnja izjava maršala Čang-kajška glede zasedbe otoka Hajnana. Maršal je rekel, da je ta zasedba najvažnejši dogodek v kitajsko-japonski vojni. S tem se je namreč celotna situacija na Pacifiku iz temelja izpremenila. Japonci z zgraditvijo letalskih oporišč na Hajnanu lahko vsak čas presekajo vse zveze Anglije z Avstralijo in s Singapoorom. Zasedba Hajnana je tudi zasenčila ameriško utrditev otoka Guama.

Seja sveta Balkanske zveze

DNE 20. T. M. SE SNIDEJO V SINAJI CIJE, GRČIJE IN JUGOSLAVIJE —

BUKAREŠTA, 13. februarja. Dne 20. t. m. se bo sešel v Sinaji stalni svet Balkanske zveze, ki bo zasedal prvi dan pod predsedstvom romunskega zunanjega ministra Gafencuja. Na dnevnem redu zasedanja bodo vsa aktualna vprašanja sedanjega mednarodnega političnega položaja, posebno z ozirom na vpliv tega položaja na evropski jugovzhod, kakor tudi vpra-

šanja odnosov med posameznimi balkanskimi državami. Grčijo bo zastopal ministrski predsednik in zunanji minister Metaxas, ki se bo pred prihodom v Sinajo mudil dva dni v Beogradu, kjer se bo sešel z jugoslovanskim zunanjim ministrom Cincar-Markovićem, s katerim bo potem nadaljeval pot v Romunijo.

Silno obstreljevanje Madrida

SKLEP REPUBLIKANSKE VLADE, KI SE PRESELI ZA STALNO V VALENCIJO. — NAVAL MILIČNIKOV K NACIONALISTOM.

BURGOS, 13. februarja. Avala. Kakor se je tu izvedelo, so imeli Negrin, Del Vayo in general Miaja včeraj posvetovanje o političnem in vojaškem položaju republikanske Španije. Negrin je baje izjavil, da se je republikanska vlada kljub vojaškemu porazu odločila, spoštovati tudi s svoje strani načelo španske neodvisnosti.

VALENCIA, 13. februarja. Včeraj je bilo izvršeno tako strašno koncentrično bombardiranje Madrida iz zraka in zemlje, da je sklenila madridska vlada, da se preseli za stalno v Valencijo. Gmotna škoda v Madridu je ogromna in kljub izvežbanosti civilnega prebivalstva proti obstreljevanju, je bilo ubitih 150 oseb. Ob preselitvi vlade je naslovil predsednik Negrin na ljudstvo poziv, naj vsakdo po svojih močeh prispeva v ohranitev republike, kajti ta je navezana sedaj samo še na lastno pomoč.

Mu. To pa so vse izrazito poklici tuje, priseljenega elementa, ki ni prišel po običajni poti iz domačih kmetijskih slojev v mesta in trge in zato ni vračšen z deželo, v kateri prebiva.

Obnavljanje miselnosti pokojne Avstrije v Mariboru in na našem podeželju ne moremo nikoli več dopustiti. To nam prepoveduje dostojanstvo našega naroda, katerega se lahko učimo tudi od nem-

HENDAYE, 13. februarja. Število milicnikov v Franciji, ki so se odločili za vrnitev v Francovo Španijo, narašča v taki meri, da so sklenile včeraj Francove oblasti, da zaprejo mejo in spuste čez vsak dan samo po 1000 mož. V prihodnjih dneh bo določenih še več prehodov.

Preiskave in nacionalistični tribunal v Barceloni

BARCELONA, 13. februarja. Avala. V Barcelono so prispeli 3 francoski generali, ki bodo po nalogu francoske vlade vodili preiskavo o grozodejstvih, ki jih je zagrešila republikanska vlada s svojimi komunističnimi in anarhističnimi veljaki, da bi držala v šahu civilno prebivalstvo. Generali bodo izdelali o tem poročilo in ga izročili pariški vladi. Danes se je pa sešel v Barceloni tudi nacionalistični vojaški tribunal, da sodi onem republikancem, ki imajo na vesti več tisoč žrtev.

škega nacionalnega socializma. Prepoveduje nam pa tudi želja, da se enkrat za vselej izloči izmed nas in Nemcev tisti sloj bastardov, ki ni nobenim nikoli delal časti, je pa bil vedno skoraj edini, močile prijateljskega sporazuma in mirnega sožitja obeh narodov ter bi tudi še sedaj, po 20 letih Jugoslavije, in celo po zmagi nacionalnega socializma v Nemčiji, rad kalil dobro sosedstvo.

Volitve v Karpatski Ukrajini

CHUST, 13. februarja. Včeraj so bile v Karpatski Ukrajini prve volitve v avtonomni ukrajinski deželni zbor, pri katerih je pa bila po zgledu Slovaške dovoljena ena sama, vladna lista. Volivcem je bilo dovoljeno samo izreči se za to listo in politiko vlade, ali pa proti Narodna ukrajinska stranka, ki jo je organizirala vlada, je dobila nad 90% glasov. V nekaterih krajih je bila volitvena udeležba zelo velika in so skoraj vsi volivci glasovali z »da«. S tem je dobila vlada msgr. Voločina legalno podlago za svoje delo.

PRAGA, 13. februarja. Pri včerajšnjih volitvah v Karpatski Ukrajini je volilo 75% upravičencev. Vladna lista je dobila 90% oddanih glasov, z izjemo v nekaterih mestih, v katerih so dosegli Madžari in madžaroni večino z »ne«. Dokončni rezultati bodo objavljeni šele popoldne.

ARETACIJE NEMSKIH NOVINARJEV V FRANCIJI

PARIZ, 13. febr. Francoske oblasti so včeraj aretirale dva nemška novinaria, ki bosta izročena vojaškemu sodišču. Zanimajo pa se, da bi bilo aretiranih 18 nemških novinarjev.

MANJŠINSKA POGAJANJA V BERLINU

BERLIN, 13. febr. Tu so pričela pogajanja med Nemčijo in Poljsko v svrhu ureditve manjšinskih vprašanj.

ANGLEŠKO OBOROŽEVANJE

GLASGOW, 13. febr. Letalski minister Kingsley Wood je včeraj z letalom odletel na Skotsko, da tamkaj organizira tvornice, ki bodo izdelovale rezervne dele za letala.

PLIMMOUTH, 13. febr. Včeraj so se pričele velike vaje prostovoljcev, tovarniških delavcev in streljanja s strojnimi in gibljive cilje.

DVAJSET LET POLJSKEGA SEJMA

VARŠAVA, 13. februarja. Poljski sejm (državni zbor) je v soboto slovesno proslavil 20 letnico svojega obstoja.

POMORSKE VAJE USA

KUBA, 13. febr. Včeraj ponoči so pričeli največji pomorski manevri USA, kar jih je kdaj sploh bilo. Fronta je raztegnjena na 5000 km. Vaj se udeležuje 150 vojnihi ladij in 600 letal. Koncem tega tedna prispe tudi prezident Roosevelt, ki bo kot vrhovni poveljnik prevzel vodstvo vaj.

DVA NEMSKA GENERALNA KONZULATA

BERLIN, 13. februarja. Nemčija je poiskala svojo konzulata v Bratislavi in Trstu v generalna konzulata.

BREZUSPEŠNA PREISKAVA

BUDIMPEŠTA, 13. februarja. Madžarski policiji se še vedno ni posrečilo najti atentatorje na žide pred glavno budimpeštensko sinagogo. Zdi se, da zadeva nikoli ne bo pojasnjena.

ŽELEZNISKI PROMET PRAGA—CHUST

PRAGA, 13. februarja. S koncem preteklega tedna je bil obnovljen direktni železniški promet med Prago in Karpatsko Ukrajino, ki poteka na dveh mestih čez Madžarski odstopljeni ozemlje.

NOVO LITVANSKO PRISTANIŠČE

KAUNAS, 13. februarja. Litvanska vlada je sklenila zgraditi v Svetoji novo pristanišče in spojit ga z železnico z ostalim litvanskim železniškim omrežjem. S tem hoče vzeti klajpedi dosedanjí monopol.

PRASKA NEMSKA UNIVERZA

PRAGA, 13. februarja. Kakor znano, je bila na nemški pritisk obranjena nemška univerza v Pragi, ki bi se bila morala po odstopitvi Sudetov ukiniti. Sedaj ima 3400 slušateljev, a od teh samo 720 iz CSR; vsi ostali so iz Sudetov, stare Nemčije in od drugod.

ROOSEVELT BOLAN

WASHINGTON, 13. februarja. Avala. Prezident Roosevelt bolega že tri dni za hripo in mora ostajati v postelji. Tudi včeraj ni mogel nikogar sprejeti. Niti ne brazilskega zunanjega ministra Arano.

Vremenska napoved. Poslabšanje vremena, močno pobočanje, mestoma dež, v višjih legah sneg.

Borza. Curih, 13. februarja. Devize. Beograd 10, Pariz 11.685, London 20.6775, New York 41.25, Milano 23.22, Berlin 177.10, Praga 15.14.

Domači zapiski

Pred sestankom skupščine

Včeraj je bilo po vsej državi, razen v Sloveniji, polno političnih shodov. Govorniki opozicije so razlagali stališča svojih strank k spremembi vlade. Iz vsega se vidi, pravijo »Novosti«, da je opaziti olajšanje politične situacije, kar je opaziti tudi že iz pozitivnega političnega življenja. Pričakuje pa se, da bo ta teden zelo živahen. Sestala se bo narodna skupščina, ki bo začela razpravljati o proračunu. Pričakujejo, da bo razprava interesantna, ker se bo sukala okoli našega glavnega problema, hrvatskega vprašanja.

Švicarska sodba

Tuli listi še vedno prinašajo komentarje o spremembi vlade pri nas. Švicarski list »Tribune de Genève« najprej opisuje geopolitično važnost Jugoslavije, ki dominira v politiki Balkana in Srednje Evrope. Zaradi tega je tudi jasno, da se vsa mednarodna politična javnost zanima za vladno spremembo pri nas. Nato analizira zadnje dogodke pri nas ter pravi, da so vzrok zadnjim dogodkom izključno notranja vprašanja. Dejstvo, da je prišel na položaj zunanjega ministra g. Cincar-Marković, jasno kaže, da hoče Jugoslavija ohraniti kontinuiteto v svoji zunanji politiki. Nadalje pravi člankar, da prejšnja vlada ni razumela, da je glavno vprašanje Jugoslavije hrvatsko vprašanje. Glavni problem je politika iskrenega sporazuma s Hrvati. Najboljši dokaz, da hoče novi ministrski predsednik rešiti hrvatsko vprašanje je dejstvo, da je zasedel tudi resor notranjega ministrstva. Tako je njegova misija že obeležena. Sedaj ima hrvatska opozicija priložnost, da najde pot in način sporazuma s srbskim delom naroda. Vsa mednarodna javnost pričakuje, da bodo hrvatski krogi v Zagrebu razumeli to redko priložnost in našli v smislu oportunega kompromisa pot sporazuma.

Zunanja politika neizpremenjena

Dejstvo, da bo Jugoslavija v zunanji politiki zadržala isto stališče ter kontinuiteto, poudarja tudi švicarski list »Die Weltwoche«, ki prav tako kakor drugi švicarski listi vidi v g. Cincar-Markoviću garancijo za nadaljevanje te politike.

Zunanji minister v Beogradu

Po avdionci pri nemškem kancelarju Hitlerju je naš novi zunanji minister g. Cincar-Marković odpotoval v Beograd, kamor je prispel v soboto zvečer.

Konferenca demokratov

V Beogradu so imeli konferenco prvih demokratske stranke. Razpravljali so o politični situaciji ter reorganizaciji stranke. V kratkem bo sklican sestanek širšega odbora stranke, na katerem se bo razpravljalo o bodoči smeri stranke.

Z izrazom posebnega zaupanja

V soboto popoldne se je po zadnjih skandinavskih volitvah menda prvič vršila v Ljubljani seja banovinskega odbora JNS, ki je imela nalogo, razpravljati o volilnem uspehu JNS ter o nastali politični situaciji. Senator dr. Kramer je imel politični referat, ki je bil, kakor piše »Jutro«, odobren »z izrazom posebnega zaupanja enodušno«. Senator Pucelj se zborovanja ni udeležil. »Jutro« poroča, da ga je zadržala v Beogradu bolezen.

Nova definicija narodnega edinstva

Včerajšnje »Jutro« piše v uvodniku o »Novem položaju« ter pravi, da JNS odkrito izpoveduje slej ko prej svojo vero v moč narodnega edinstva, ki je v bistvu vera v usodno povezanost slovenskega, hrvatskega in srbskega naroda.

Izoremembe

V dunavski banovini je z odlokom ministra notranjih zadev razrešeno večje število banskih svetnikov ter na njihovo mesto postavljeni isto število novih svetnikov.

Odstop mandatov

Bivši minister inž. Kabalin je zadržal zagrebški mandat, odstopil pa je osješkega Jovanu Vukoviću. Djura Janković je odstopil mandat za okraj Osijek Nikol Gavriloviću, sam pa zadržal podgorški mandat.

Nov ce

Starostno zavarovanje obrtništva

Med vprašanja, ki trenutno najbolj zanimajo obrtništvo, spada brezdvomno predlog zakona o obveznem zavarovanju za starost in onemoglost.

Z realizacijo predloženega zakona naj bi se uresničila dolgoletna želja obrtniških krogov, ki v tem zavarovanju vidijo jamstvo, da jim v najskrajnejšem primeru ne bo treba živeti od usmiljenja. Docela spremenjene prilike, ki so v zadnjem desetletju črtale marsikakšno aktivno postavko v načinu pridobivanja gospodarskih dobrin po rokodelskem načinu, — so zahtevale, da postane ta zakon socialno-političen ukrep na najširši osnovi.

Iz tega zrelščice je treba gledati na one tendence, ki so se pokazale na anketah v Celju, Mariboru in Ljubljani, kjer se je obrtništvo postavilo na stališče, da je treba onemuki, ki naj nekaj dni, najprej nuditi primerne pridobitvene pogoje.

V stvari gre predvsem za načelno stališče obrtništva, ki naj izjavi, ali predloženi osnutek sprejme ali odkloni in ali je sploh zato, da se obvezno zavaruje.

O poslednjem se naj vobče ne bi delalo vprašanja, ker je iznad vsakega dvoma, da se vsakdo hoče zaščititi in se tudi mora. Gre samo za to, kako naj se to zavarovanje izvede in da-li je obrt danes še v stanju sama sebe zaščititi. Postavlja se torej vprašanje dajatev, ki naj končno veljavno odločijo in ki so na anketah iz bile sodu dno.

Povsem je jasno, da danes zlepa ne bo mogoče vprašanje obrtniškega zavarovanja rešiti zgolj zavarovalno-tehnično, ker so časi, ko je obrt cvetela in imela toliko opevano »zlato dno« — milini. Pred leti bi vprašanje dajatev, kot jih predvideva predloženi osnutek, ne pomenjalo nobenega problema in bi postalo avtomatično sestaven del socialnega skrbstva, čigar dajatev so postale že bistveni del obrtne kalkulacije.

Danes pa so se prilike bistveno izpremenile. Devalvaciji denarja je sledila devalvacija cen delu in je popolnoma razumljivo, da mali obrtnik v vsakem novem obveznem bremenu vidi atentat na njegov žep. Če k temu priključimo še dejstvo, da država z ničimer ni pokazala, da ji je na tem, da si pridržijo obrtniški ka-

der neokrenjen, — imamo razlog več, — verjeti, da se posebno podeželsko obrtništvo brani verjeti, da je predloženo zavarovanje tudi njemu v korist. Odtod zahteva, da naj se čimprej novelira obrtni zakon, da se izda zakon o pobijanju sušmarstva, da naj država preneha z izvrševanjem del v lastni režiji itd.

Ta dejstva dajo slutiti paradoksa, da smo prišli že tako daleč, da se bodo vidnejši in dalekovidnejši primorani boriti, da obrtništvo ne odkloni tega, kar mu bo sigurno koristilo. Pojavili so se »pogojne in nobenega dvoma ni, da so v veliki meri upravičeni.

Podrobnejši študij predloženega načrta je — kot primarno zahtevo označil absolutno decentralizacijo zavarovanja. — Slabe izkušnje z OUZD so bile glavni motivi za to in od tod tudi strah, da bi imenovana institucija prevzela izvedbo tega zavarovanja. Zahteva je utemeljena, četudi jo bo v praksi težko izvesti pod drugimi okoliščinami.

Kritika, da je starostna mera pri 65 letih previsoka, je deloma opravičljiva in pomenja pri istih pogojih zavarovanja v konkretnem primeru to, da bi morala država prisločiti na pomoč in sicer na ta način, da iz drugih virov poskrbi za sanacijo zavarovanja. To se z drugimi besedami pravi, da danes ni več čas, ko se naj predloženi zakon izvede zavarovalno-tehnično, temveč že socialno-politično pod devizo zaštite slabjšega.

Na vsak način se bosta morala oba, to je država na eni in obrtnik na drugi strani, še podrobneje baviti s predloženim osnutkom, žal le, da je rok nekoliko prekratek. Želeli bi bilo, da v obrtništvu ponovno zmaga vera v lastno silo, ki je doslej v marsikakšnem primeru znala delati čudeže. Ni samo vprašanje dajatev, temveč tudi stanovska samozaveza, ki mora tudi tu črtati pretiran pesimizem. Samo ob dovoljni širokopoteznosti in vsestranski uvidenosti obeh tokratnih partnerjev bo mogoče izvesti ukrep, ki ni samo za danes in jutri, temveč naj za dolgo dobo izpriča, da smo pravilno razumeli. Brez žrtve ni zadoščenja in brez trdega dela nobenih uspehov.

Tone Uršič, Celje.

Zborovanje učiteljev soboškega okraja

V ponedeljek, 6. febr., je bilo zborovanje sreskega društva JUU v dvorani Sok. doma v Soboti. V začetku zborovanja so se obravnavala stanovska vprašanja. Situacijsko poročilo, ki ga je podala podpredsednica Leopoldina Kosova, je izvenelo v ugotovitvi, da se gnetni položaj učitelstva ni izboljšal, temveč celo poslabšal z ozirom na rastočo draginjo. Ogrožene so tudi človekoljubne ustanove učitelstva, t. j. »Učiteljska samopomoč« in »Samopomoč učit. otrok«. V tem smislu je bila sprejeta posebna resolucija, naj vodstvo JUU podvzame vse korake, da se gornje ustanove rešijo. Tudi glede izboljšanja gnetnega položaja učitelstva in pridobitve stalnosti na mestu so se sprejele posebne resolucije. Brez tega je učiteljevo delo v šoli in med ljudstvom oteženo. Zivahna debata se je razvila glede mlad. lista »Naš rod«, ki ga izdaja organiz. JUU Ljubljana. Ker je v obmejnem okraju potrebno razširjati slovensko čtivo, se je sklenilo, da se bo poglobila propaganda za ta odlični mlad. mesečnik.

Glavni poudarek zborovanja je bil na

nar. obrambnih nalogah prekm. učitelstva. G. Viktor Čurman je imel referat o nalogah obmejnega učitelstva. Pokazal je razmere, v katerih živi učitelji v Prekmurju, njegove naloge, način, kako naj jih izvajajo in kdo naj mu pri tem pomaga. V diskusiji se je pokazala nujna potreba, da gre učitelji med ljudstvo, mu daje gospod. nasvete ter mu odpira oči tudi glede tuje propagande. Odslek učitelje je sprejel nalogo, ugotoviti potrebo za zimsko pomoč otrokom v obmejnih krajih, da se bo obdarovanje pravičnejše izvajalo. Na koncu zborovanja se je srejel program dela v tekočem postopnem letu. Med drugim se bo vršila proslava 20-letnice Cankarjeve smrti s predavanjem prof. J. Liške. V maju bo skupno zborovanje sreskih učiteljskih društev v severnem obmejnem pasu v Ljutomeru ali Ptuj. Zborovanje je pokazalo, da prekm. učitelstvo vedno bolj razumeva potrebo narodno obrambnega dela, kljub svojim težkim gnetnim skrbem. Za češke begunce je društvo nabralo ob tej priliki 450 din, kar je vsekakor lepa vsota.

Pretepel ženo — ponoči pa umrl v listnjaku

38-letni posestnik Jakob Stelcer v Staričinih je zadnje dni precej popival. V petek zvečer se je sporekel s svojo ženo, »o pretepel in nato odšel v pijanem stanju v Cagono. V Cagoni se je oglašil pri posestniku Josipu Pučku. Ker je bil Stelcer pijan, ga je Pučko odnesel s pomočjo nekoga Krampergerja v svoj listnjak, da bi se prespal. Naslednje jutro, ko je prišel v listnjak, je našel Stelcerja obmreženega na hrbet in mrtvega. Zandarmerija ni ugotovila nikakih znakov nasilstva, pač pa vse kaže, da je umrl Stelcer od notra-

njih poškodb in zaradi prevelike količine zaužitega alkohola. Odrejena je obdukcija, ki bo danes v Sv. Lenartu.

Zborovanje celjskega Aerokluba

Na običnem zboru Aerokluba v Celju, ki stopa v 11 leto življenja je po pozdravu predsednika g. Posavca podal tajniško poročilo g. Prekoršek. 10-letnico obstoja je proslavil klub najlepše z meetingom, ki mu je prisostvo-

valo okrog 12.000 ljudi in je bilo prodanih 7.119 vstopnic za 38.000 dinarjev. Podpor je bilo 3900 din., šotori so vrgli 300 din., čistega dobička je je postalo 32.500 din. Iz blagajniškega poročila je bilo razvidno, da ima klub 7.500 din. preseška. Najzanimivejše je bilo poročilo jadranske sekcije gg. Mirnika in Uršiča. Skupina šteje 38 članov in je najbolj delovna. Subvencija za 38. leto je bila sicer določena, toda ne nakazana. Po gospodarskem poročilu in poročilu referenta za podmladek je bila izrečena na predlog g. C. Sadarja odboru razrešnica, nakar je bil izvoljen odbor s predsednikom g. Posavcem Androm, podpredsednikom g. Mrkelo, tajnikom g. Sadarjem, blagajnikom g. Vičarjem in več odborniki. Za oblastni odbor je bil prisoten g. Papov iz Maribora.

Velik požar v Slov. goricah

V soboto zvečer je izbruhnil požar pri Ivanu Podplatniku, veleposesniku v Senjici pri Sv. Tomažu. Kako je požar nastal, ni znano. Zadnji del hiše je bil namreč v plamenu. Ogenj se je lotil tudi poslopja, vendar so pa še pravčasno prišli na pomoč gasilci iz Trgovca, Vičanc in Mihove, ki so katastrofo preprečili. Podplatniku pogorelo več vozov, vsa slama in seno ter vse poljsko orodje. Škoda znaša blizu 100.000 dinarjev.

Beograjski advokat član razbojniške tolpe

Veliko senzacijo je zbudila aretacija znanega beograjskega advokata dr. Dragoljuba Rosića in njegove žene. Aretirana sta bila pod sumom zveze z razbojniško tolpo nedavno ubitega hajduka Jeremića. Prav tako sta osumljena zveze z umorom najbogatejšega moža v tamnjavačnem okraju Bore Markovića, ki je bil že pred štirimi leti umorjen. Zločin je ostal zavil v skrivnostno kopreno in šele sedaj izgleda, da bo ta zločin pojasnjen. Oblastem je namreč padla v roke lista članov razbojniške tolpe. Pravijo, da sta prva na tej listi odvetnik dr. Rosić in njegova žena.

o. Iz banovinske službe. Za banovinskega arhivskega uradnika je napredoval tajnik okrajnega cestnega odbora v Celju Bogomil Rems. Primarni bolnišnice v Celju dr. Jože Flajs je napredoval v višjo položajno skupino.

o. Grajska hišica v Logatcu zgorela. Blizu Windischgratzovega gradu v Logatcu je zgorela grajska hišica, v kateri je prebival lovski čuvaj Eberhard Vovk.

o. Konj in voznik pod vlakom. V Trzinu pri Ljubljani se je 28-letnemu delavcu Jožetu Hacı zaradi nekega avtomobila splesil konj in zdruval na železniško progo, kjer je pravkar pripeljal vlak. Lokomotiva je konja usmrtila, voznik pa je ostal po čudežnem naključju nepoškodovan.

o. Okostnjaki v Savinski dolini. Te dni so pri kopanju naleteli blizu Dolenje vasi pri St. Pavlu na pet okostnjakov. Ljudje ugibajo, od kod naj bi bili ti okostnjaki. Najdbe si je ogledal zastopnik celjskega muzeja.

o. Bogat pien tatinskih cigánov. Blizu Stopnika pri Vranskem je večja ciganska tolpa vlomila v hišo posestnika Tomaža Boršta in mu ukradla za 20.000 dinarjev raznega blaga, zlatnine in oblek. Orožnik so doslej aretirali pet cigánov.

n. V Dubrovniku sonce, v Splitu megla. Dočim je v Dubrovniku krasno sončno vreme in se kopalci že kopajo v morju, je nad Splitom gosta megla. Zaradi tega je pomorski promet zelo oviran.

»Povejte mi vendar, kje je denar, ali pa izpusit miško!«

Zverinski napad z ubojem

Bresternica, 13. febr.

Nocojšnjo noč so v gozdni bresterniški kotlini v gostilni pri Sobru drvarji na zverinski način ubili 21-letnega Antona Jarca, kočarjevega sina iz Bresternice. Včeraj je bila pri Sobru običajna predpusta veselica. Na veselici je bila tudi družba orožnikov, katere je gostilničar posebej povabil, da se ne bi fantje stegli. Dokler so bili orožniki v gostilni, se ni ničesar zgodilo. Komaj pa so možje postave odšli, so nekoliko po polnoči začeli okoli gostilne razbijati neki drvarji iz Ruš in neki dimnikar iz St. Lovrenca na Pohorju. Razbili so okna in vrata. Okoli 1. ure je odšel brat ubitega iz gostilne. Ubiti Anton Jarc se je bal, da se ni bratu kaj zgodilo ter

je šel pogledat za njim. Vrnil pa se ni več. V gostilni so se slišali, kako je zaklical »saj jaz nisem nič kriv«. Potem pa ni nihče ničesar več slišal. Malo kasneje je šla dekla pogledat iz hiše ter je našla na pragu okrvavljeno truplo. Krvavi sledovi so se poznali po stopnicah, ki vodijo proti potoku. Ubičajev ljudje ne poznajo po imenih, pač pa vedo, da so neki drvarji, ki so že na starega leta dan hoteli ubiti pokojnega in njegovega brata v gostilni pri Dežmanu. Pokojni je bil zelo dober fant in je bil materi v vsem v pomoč. Ljudje ne morejo razumeti, kako so ubili tega mladenčca. Drvarji so baje že ves dan prežali z noži okoli gostilne.

Učiteljsko zborovanje v Celju

Včeraj se je zbralo na svoje stanovsko zborovanje 180 učiteljev celjskega okraja. Predsednik g. Fran Roš se je spomnil mrmlega Antona Sivke, ki je bil 7 let predsednik okrajnega društva JUJ. Učiteljsko je protestiralo proti načrtu zakona o človekoljubnih ustanovah, po katerem bi se morala učiteljska samopomoč likvidirati. Učitelji celjskega okraja so poslali 500 din kot pomoč češkoslovaškim učiteljem, ki so morali bežati iz ozemlja, ki so ga zasedli Nemci. Obravnavali so vprašanje premeštev in službeni potrebi in materialnega položaja svojega stanu. Predsednik je prebral Juraničev predavanje o šolskih razmerah v Telčah, ga. Ivanka Zupančičeva je podala poročilo o uspehu pomožne akcije za zimsko pomoč mladini obmejnih krajev. Za to

mladino so zbrali učenci celjskih ljudskih šol precej oblik, s katerimi so bili obdarovani učenci šol v Sv. Barbari in Novi cerkvi v Halozah.

Režiser g. Debevec je učinkovito bral iz del Ivana Cankarja, o tem velikem slovenscu in človeku je pa predaval g. prof. Šlodnjak, ki je opisal okolje, iz katerega je zrasel Cankar in vire, iz katerih je zajemal: iz razočaranih otroških letih, iz odnosov do matere in do družbe. Prikazal je C. kot borca za človečanske ideale svobode, pravice in ljubezni in očrtal Cankarjeve tipe učiteljev. Narod, ki je dal Cankarja, ne more umreti!

Učiteljsko zborovanje, ki se vrše petkrat na leto, pokazuje vedno, da je učiteljsko blizu ljudstvu in da se danes zaveda, kje je njegovo mesto.

„Prekmurski teden“ v Murski Soboti

V agilnem Tujskoprometnem društvu v Murski Soboti je pronicala že dalj časa želja, pokazati svetu gospodarski in kulturni razvoj Prekmurja, ki je pripadalo kot poslednje Jugoslaviji. Ker je Madžarska skrbela, da so bili prekmurjski Slovenci odrezani od ostale Slovenije, je večini Slovencev ta pokrajina le malo znana. Zato ni redko slišati: »slovenska Sibirija«. Ze iz vidika, da se pokaže Prekmurje zunanjemu svetu kot slovenska pokrajina, pozdravljamo prireditve prekmurskega tedna. Dostojna proslava 20 letnice osvoboditve ter blagoslovitev trgovskega doma sta dali pobudo za ureditve.

Dne 6. januarja je bil sestanek vseh zastopnikov društev, združenj, odborov in pododborov, združenj in ustanov za sestavo programa Prekmurskega tedna. Izvoljeni so bili iz vseh panog referenti, ki bodo skrbeli, da bo Prekmurski teden na dostojni višini. Važen

je v teh odsekih narodno-kulturni, ki bo pokazal 20 letno delo. Slovenska beseda in slovensko pismo morata priti do pravega izraza, da pokažeta tudi slovenski značaj te pokrajine. Zamišljeni so nastopi, dramske predstave, koncerti z domačimi pevci, ki bodo izvajali pesmi iz Prekmurja, razstave naše književnosti, propagandne literature itd.

Tujskoprometno društvo z izvoljenimi referenti čakajo težke naloge. Uverjeni pa smo že sedaj, da bo delo uspelo kakor so uspele vse dosedanje akcije, ki jih je zapečel in dovršil društveni predsednik g. Hartner.

Ker bo dal Prekmurski teden pravo sliko naše pokrajine in oceno delovanja po 20 letih svobode ter pri tem tesno povezal naše Slovence z ostalimi, pozdravljamo zamisel in ji želimo najboljšega uspeha.

iskava proti njej se pa še vrši.

c. **Novo nogometno igrišče** SK Jugoslavije za Hribom Sv. Jozefa naj bi bilo veliko le 60x80 m, kar ne odgovarja pravilom in bi bilo primerno kvečjemu za treniranje. Če že dobi klub novo igrišče, naj to odgovarja potrebam in obsega vsaj 70x100 m.

c. **Danes ob 20. prirediti** Ljudska univerza v meščanski šoli predavanje univ. prof. g. Borisa Zarnika o temi: »Ali so potrebni za naš narod evgenjski ukrepi?« — Ob isti uri predava v dvorani Ljudske posojilnice prof. g. Jan Sediv iz Maribora o Slovaški. — V sredo predava v Delavski zbornici kaplan g. Lampret o duhovni podobi slovenskega kmeta.

n. **Razbojnik s kolonsko vodo in parfumom.** Te dni je policija v neki sarajevski zakotni kavarni zasledila dolgo zasledovanega razbojnika Miloševića, ki je nedavno pobegnil iz kaznišnice. Prijeli so ga v času, ko je s tovarišem delil plen: kolonsko vodo in parfum.

n. **Panika zaradi steklega psa.** V Zenici je stekel pes ugriznil osem oseb. Zaradi tega je nastala strahovita panika, ki se je podela, ko so psa ustrelili.

n. **Ker je preveč rodovitna.** Je v Sarajevu Jovo Jugović svojo ženo Radojko skoraj ubil. Ko je te dni svojemu možu zaupala, da je zopet zanosila, jo je sekiro tako obdelal, da so revo morali spraviti v bolnišnico, kjer se bori s smrtjo.

Maribor

Zborovanje železničarjev in brodarjev

PRIZADEVANJA ZA STAROSTNO ZAVAROVANJE, UVRSTITEV MARIBORA V I. DRAGINJSKI RAZRED IN ZA ZBOLJŠANJE GMOTNEGA POLOŽAJA

V Narodnem domu je bil včeraj občni zbor Udruga jugoslovanskih narodnih železničarjev in brodarjev, ki ga je vodil predsednik g. Jože Vokač. Uvodoma je pozdravil predsednika oblastnega odbora inž. Rogliča in tajnika oblastnega odbora Daneva iz Ljubljane. V predsedniškem poročilu se zrcali veliko prizadevanje organizacije narodnih železničarjev za izboljšanje gmotnega položaja. Društvo je ob vsaki priliki skušalo zaščititi delavce in nameščence in je doseglo na tem polju svojega udejstvovanja precejšnje uspehe.

Tajnik g. Jože Bačnik je poročal o organizacijskem delovanju UJNZB v Mariboru. Organizacija šteje 1228 članov. Na novo je pristopilo 95 železničarjev, UJNZB podružnica v Mariboru se je udeleževala vseh delavskih konferenc po svojih zastopnikih in se zavzemala za rešitev prečilih problemov železničarjev v obmejnem Mariboru. Udruga je v preteklem letu izvršila tudi veliko socialno delo s tem, da je s podporami in božičnico pomagala najboljše članom.

Po blaginjskem poročilu g. Alojza Pilaja, ki je pokazalo povoljno blaginjsko stanje in po razrešitvi, katero je

predlagal g. Franjo Dolinšek, so bile volitve. Izvoljen je bil naslednji odbor: Jože Vokač, predsednik, Jakob Ropret, prvi podpredsednik, Ludvik Roškar, drugi podpredsednik, Jože Bačnik, tajnik, Alojz Pilaj, blaginjski. Odborniki: Ernest Dolinšek, Alojz Menih, Adoli Obersnel, Stanislav Šišk, Ivan Sranc, Anton Boltek, Jože Kostomaj, Alojz Suhadolnik, Josip Dremelj, Stefan Smirnavl, Ivan Zupančič, Stefan Čoti, Marcel Stančič, Franc Škrba, Rudolf Šebek, Milutin Členšek, Jernej Pirš, Jože Škufca, Ivan Mač, Ivan Kitak, Alojz Muraus, Emil Hübl, Ivan Kramarenko, Franjo Salaman, Avgust Rak in Jože Gomoli. Nadzorni odbor: predsednik postajnačelnik Mirko Perme, odborniki pa višji kontrolor Franjo Držkovič in predelavalec Leopold Suštaršič. Za delegata centralnega odbora je imenovan Jakob Ropret.

Nova uprava bo budno zasledovala strokovno delovanje in zastavila vse sile za rešitev vseh važnih železničarskih vprašanj, kakor je pravilnik za pomožna osebe, starostno zavarovanje, uvrstitev Maribora v prvi draginjski razred in splošno zboljšanje gmotnega položaja uslužbenec državnih prometnih ustanov.

Narodna odbrana za našo mejo

ZBOROVANJE OBLASTNEGA ODBORA NO. — USPEŠNO NARODNO-ODBRAMBNO DELO OB SEVERNI MEJI. — SOCIALNO IN KULTURNO DELO NO.

Včeraj dopoldne je bil v Narodnem domu občni zbor Oblastnega odbora Narodne odbrane v Mariboru. Zborovanje je vodil predsednik g. prof. dr. Dolar, ki je po pozdravu delegatov in zastopnikov društev poročal o živahnem delovanju te narodno obrambne organizacije. Narodna odbrana se posebno zanima za obmejno ljudstvo. Njemu je namenjeno njeno delovanje. Preteklo leto je bilo tudi na organizacijskem polju uspešno, saj je bilo ustanovljenih več novih odborov in po-verjeništev.

O podrobnem delovanju oblastnega odbora Narodne odbrane je poročal tajnik inž. Maister. Delo je bilo uspešno, četudi finančne prilike niso bile povoljne.

Zanimivo je bilo blaginjsko poročilo, ki ga je dal namesto odsotnega

g. Lavrenčiča g. dr. Vauhnika. Narodna odbrana ima poseben fond za socialno pomoč najboljše ob meji. Ta pomoč se daje obmejnemu prebivalstvu v obliki božičnic. Iz tega fonda je dal Oblastni odbor večji znesek za zidavo prepotrebne nove šole pri Sv. Treh kraljih nad Marenbergom. Po razrešitvi, ki jo je predlagal v imenu nadzornega odbora g. Peric, je o delovanju Narodne odbrane v Studenčini poročal g. Golčar, nakar je poročal za NO v Celju g. dr. Vauhnika.

Pri volitvah je bil izvoljen večinoma stari odbor s predsednikom g. prof. dr. Dolarjem na čelu. Ob zaključku zborovanja je izrekel pozdravne besede starosta Sokola matice g. dr. Fornazarič. Tudi letos bo delo NO usmerjeno na našo severno mejo.

Človekoljubno delo Rdečega križa

V lovski sobi hotela »Orel« so se včeraj dopoldne zbrali delegati na rednem občnem zboru Okrajnega odbora Rdečega križa v Mariboru, ki ga je vodil dolgoletni in zaslužni predsednik g. dr. Ivan Jančič. Zborovanja so se udeležili tudi zastopniki občinskih odborov RK, zastopnik vojske p. p. polkovnik Maslač in okrajni načelnik g. dr. Šiška ter podpredsednik Banovinskega odbora RK g. Fetihi Frankheim iz Ljubljane.

Po pozdravnih besedah je predsednik prečital poslanico glavnega odbora in poročal o delovanju v preteklem letu. Društvo je polagalo v razburkanem preteklem letu največjo pažnjo na izvežbanje čim večjega števila bolničarjev in bolničark. V ta namen sta bila dva bolničarska tečaja. Teoretični del tečajev je bil v gasilski dvorani, praktični pa bo v tujakšnji bolnišnici. Počitniška kolonija je druga važna naloga RK. Lani je poslal mariborski RK 69 otrok na morje. Kolonijo je vodil g. Ravtar. Teden Rdečega križa je zelo lepo uspel. Lani je bila ustanovljena nova postojanka RK pri Devici Mariji v Brezju, ki vidno napreduje. Novi občinski odbor se bo ustanovil tudi na Tezmem. Okrajni odbor RK v Mariboru ima 360 rednih in 1287 podpornih članov, od teh je iz prostih poklicev 236 in 124 rednih članov iz državne službe ter 79 podpornih članov iz vrst prostih poklicev in 1208 državnih uslužbenec.

českanskih in 5 srednjih šolah) je delovalo 71 pododborov z 2168 člani.

Okrajni odbor RK je z blaginjsko pri tombo kupil v Kaštelu Lukšiču lepo parcelo, na kateri bodo zgradili počitniški dom. Pobiranje prispevkov za češkoslovaške begunce je zelo uspelo, saj je Maribor največ prispeval. RK je poslal 10.000 dinarjev. Odbor namerava v Mariboru zgraditi zatočišče za obrambo pred napadi iz zraka in Dom Rdečega križa. Oboje bi bilo tu na meji zelo potrebno. Po tajniškem poročilu g. dr. Velkerja in poročilu blaginjska g. Pfeifferja je poročal o delu Podmladkov g. Ravtar. Prirejali so božičnice in skrbeli za poslovanje šolskih kuhinj. Podmladkari so gojili tesne stike s svojimi tovariši in tovarišicami v državi in tudi v tujini potom izmenjave pisem, razglednic in albumov. Sledilo je poročilo gospodarja g. mag. ph. Minarika, ki je poročal, da je klub lekarnarjev v Mariboru dal hišni lekarni brezplačno zdravila in potrebščine za prvo pomoč.

Sledil je govor banovinskega podpredsednika g. Fetihi Frankheim, ki je podčrtaval uspehe te človekoljubne ustanove in vzbudil kaj vztrajnemu nadaljevanju v tem pravcu. Pri volitvah je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik dr. Jančič, prvi podpredsednik primarij dr. Černič, drugi podpredsednik mag. ph. Minarik, odborniki župan dr. Juvan, okrajna načelnika dr. Šiška in Ajlec, šolski nadzornik Peter Močnik, dr. Bedjanič, upokojeni šolski upra-

o. **Tatvina kokoši.** Neznani tatovi so odnesli posestnika Filipu Rajhu v Pušencih pri Ormožu okoli 25 kokoši. Rajh je tatvino prijavil žandarmeriji, ki tatove zasleduje.

o. **Voda poškodovala mlin.** Sinoči so neke spustili vodo, ki so jo namenoma zajezili. Pritekla je s tako silo, da je Petru Kovačevu, mlinarju v Trgovščici pri Veliki Nedelji, polomila mlinška kolesa in mu napravila okoli 4000 dinarjev škodo.

o. **Pretep.** V neki gostilni v Mihovcih so se fantje zbrali in pili. Pred gostilno so se razgovarjali in pili. Kar se pojavi med njimi neki znani pretepač, ki je bil močno vinjen. Držeč v roki kol je začel mlati po njih. Po par udarcih so obležali Hergula Franc, Petek Ivan, Meško Ivan in Juršič Martin težko poškodovani.

o. **Nesreča pri podiranju dreves.** Posestnik Alojz Filistranec iz Srgovišč pri Veliki Nedelji se je pri podiranju dreves težko ponesrečil. Padajoče drevo ga je zadelo v nogo ter mu jo na več mestih strlo. Ponesrečenec se zdravi v ormoški bolnišnici.

Celje

c. **Preiskava proti Zabukoški Juriji** se vedno ni končala. Vršijo se še poizvedbe in sestavljanje bo obširna obtožba, ki bo običajno temu izredno prekanjenemu morilcu več težkih zločinov, ki jih je znal dobro maskirati. — Njegova sopsumljena S. A. je bila izpuščena na svobodo, pre-

vitelj Cvetko, ravnatelj dr. Heric, upravnik bolnišnice dr. Hribar, dr. Jurečko, gl. urednik Udo Kasper, polkovnik Maras, dr. Ljudevit Novak, Pfeifer, Ravtar, Stepanec, Stupanova, Bajde, Kokoč, dr. Velker, Umek, dr. Vrečko, dr. Korenčan, Cujnik, Jamnikar in zastopniki trgovcev, obrtnikov ter industrijalcev, ki bodo kopirani na prvi seji. V nadzornem

odboru so predsednik dr. Senekovič, ravnatelj Bogdan Pogačnik, ravnatelj dr. Janko Kovačec ter dr. Ivan Zorjan. Za delegate za banovinsko skupščino so imenovani dr. Jančič, dr. Černič, dr. Vrečko in Ravtar.

Sledila je debata o raznih predlogih, po katerih so bile sestavljene nove smernice društvenega delovanja.

Letalstvo v Mariboru

NOV HANGAR NA TEZNEM IN NA POHORJU — NAKUP MODERNEGA MOTORNEGA LETALA

Eno najuspešnejših let za razvoj letalstva je bilo gotovo preteklo leto. To so dokazala vsa poročila na včerajšnjem občnem zboru Aerokluba »Naša krila«, ki je bil v posvetovalnici Trgovskega gremija. Zborovanje je vodil predsednik industrije g. Krejči, ki je v zanimivem poročilu omenjal uspehe v lanskem poslovanju. Prav tako je bilo zanimivo tudi tajiško poročilo g. Pivke, ki je omenjal, da bo družbo uvedlo še en hangar na Tezmem in nov hangar na Pohorju. Velik napredek jadranskega letalstva v Mariboru je podčrtaval v svojem poročilu referent za jadransko letalstvo g. Kosač. Lani je društvo dobilo 28 a. 19 b. 10 c in 10 uradnih c pilotov. Mariborska jadranska skupina je lani priredila prvi v državi tekme v značnem jadraniu. Nov proračun predvideva 750.000 dinarjev dohodkov in izdatkov, za jadransko letalstvo pa še posebej 461.000 dinarjev. Če bodo razmere dopuščale, bo Aeroklub kupil novo moderno motorno letalo. V novem poslovnem letu bodo storili vse, da se Maribor vključi v redno letalsko progno.

Prvo predavanje materinskega tečaja bo jutri, v torek, 14. febr., ob 20. uri v Ljudski univerzi. Predava dr. Skalčič o temi: Najvišje poslanstvo žene in zaščita njenega zdravja. Prosimo čim večje udeležbe. Vstop prost. Žensko društvo.

m. Ljudska univerza. Danes, v ponedeljek 13. febr. ob 20. uri predava o temi: »Herkulanum in Pompeji« univ. prof. dr. g. Gr. Novak iz Zagreba. Skioptične slike.

m. »Branibor« vabi na občni zbor nocoj ob pol 20. uri v mali dvorani Narodnega doma.

m. 477.412 dinarjev znaša zbirka protituberkuloznega dinarja. Ta denar je namenjen za gradnjo azila za jetične bolnike v Mariboru.

m. Januarski obmojni promet je bil slabši, kakor prejšnje mesece. Preko Maribora je odpotovalo v tujino 5062, dopotovalo pa 4284 oseb.

m. Lani poljejski agent. V Vetrinjski ulici se je preteklo leto neki tukajšnji tovarniški nameščenec Josip B., ki je bil precej natrkan, po izjavi dveh moških izdal za detektiva in zahteval legitimacijo. Prišel je stražnik, ki je svojega »tovariša« odpeljal na poljejo. B. odločno zanika, da bi se izdal za policijskega organa.

* Vrhunec predpusne sezone bo tudi letos tradicionalna GALA REDUTA ISSK Maribora, ki se bo vršila na pustni torek, 21. febr., v vseh prostorih Sokolskega doma. Izredna presenečenja, konkurenca mask, bogata darila itd. Pridite vsi! Predprodaja vstopnic pri »Putniku« Maribor.

* Tombola Ženskega društva. Velika javna tombola v prid Počitniškega doma kraljice Marije na Pohorju bo letos za časa Mariborskega tedna. Opazujemo na to druga društva. Odbor.

* Vse pustne potrebine: konfete, serpentine, bombice, pustne čepice, krep-papir v vseh barvah in niansah itd. dobite najceneje v Knjigarni in papirnici »Tiskovne zadruge«, Maribor, Aleksandrova c. 13, telefon 25-45.

* Izjava. Franc Golob, krojaški mojster in posestnik, Studenci, in njegova žena Jožeta izjavljata, da sta osebo, ki se je v avtobusu Maribor—Sv. Lenart izdajala za policijskega organa, je pa v resnici g. Frančeskin, ključavničar, Magdalenska 34, prijavila tukajšnji policiji.

* Beli teden. Kakor doznavamo, se je Beli teden trdke Tekstilne Bidelfeldt, Maribor. Gosposka ul. 14 podaljšal do sobote, 18. t. m., in je s tem gospodinjim omogočen še nekaj dni ceneni nakup belega blaga kakor Schrollovihi šifonov,

Narodnem domu je bilo v soboto zvečer veselo kot malokdaj. Zbirali so se številni prijatelji gostoljubnih »prlekov«. Prikazani so bili zanimivi preleški običaji ob raznih prilikah. Gostujoče pa je pomenilo višek prireditve. Prišlo veselje je trajalo pozno v noč. Pri koncu je v imenu prirediteljev tiskarnar g. Strašnik podelil »prišleke kolajne«. Dobili so jih g. p. polkovnik Vajpotic, dr. Ingolič, gospa Sijance in g. ravnatelj Kočmut.

m. Prvo predavanje materinskega tečaja bo jutri, v torek, 14. febr., ob 20. uri v Ljudski univerzi. Predava dr. Skalčič o temi: Najvišje poslanstvo žene in zaščita njenega zdravja. Prosimo čim večje udeležbe. Vstop prost. Žensko društvo.

m. Ljudska univerza. Danes, v ponedeljek 13. febr. ob 20. uri predava o temi: »Herkulanum in Pompeji« univ. prof. dr. g. Gr. Novak iz Zagreba. Skioptične slike.

m. »Branibor« vabi na občni zbor nocoj ob pol 20. uri v mali dvorani Narodnega doma.

m. 477.412 dinarjev znaša zbirka protituberkuloznega dinarja. Ta denar je namenjen za gradnjo azila za jetične bolnike v Mariboru.

m. Januarski obmojni promet je bil slabši, kakor prejšnje mesece. Preko Maribora je odpotovalo v tujino 5062, dopotovalo pa 4284 oseb.

m. Lani poljejski agent. V Vetrinjski ulici se je preteklo leto neki tukajšnji tovarniški nameščenec Josip B., ki je bil precej natrkan, po izjavi dveh moških izdal za detektiva in zahteval legitimacijo. Prišel je stražnik, ki je svojega »tovariša« odpeljal na poljejo. B. odločno zanika, da bi se izdal za policijskega organa.

* Vrhunec predpusne sezone bo tudi letos tradicionalna GALA REDUTA ISSK Maribora, ki se bo vršila na pustni torek, 21. febr., v vseh prostorih Sokolskega doma. Izredna presenečenja, konkurenca mask, bogata darila itd. Pridite vsi! Predprodaja vstopnic pri »Putniku« Maribor.

* Tombola Ženskega društva. Velika javna tombola v prid Počitniškega doma kraljice Marije na Pohorju bo letos za časa Mariborskega tedna. Opazujemo na to druga društva. Odbor.

* Vse pustne potrebine: konfete, serpentine, bombice, pustne čepice, krep-papir v vseh barvah in niansah itd. dobite najceneje v Knjigarni in papirnici »Tiskovne zadruge«, Maribor, Aleksandrova c. 13, telefon 25-45.

* Izjava. Franc Golob, krojaški mojster in posestnik, Studenci, in njegova žena Jožeta izjavljata, da sta osebo, ki se je v avtobusu Maribor—Sv. Lenart izdajala za policijskega organa, je pa v resnici g. Frančeskin, ključavničar, Magdalenska 34, prijavila tukajšnji policiji.

* Beli teden. Kakor doznavamo, se je Beli teden trdke Tekstilne Bidelfeldt, Maribor. Gosposka ul. 14 podaljšal do sobote, 18. t. m., in je s tem gospodinjim omogočen še nekaj dni ceneni nakup belega blaga kakor Schrollovihi šifonov,

platna za posteljino, brisač, namiznih garnitur, odej itd.

* Enkrat na leto pozabite na vse skrobl in težave in se zabavajte od srca. Najlepša priložnost za to bo »Bohemska noč« na pustno soboto, dne 18. februarja, v Sokolskem domu. Sijajne dekoracije, odlične godbe, senzacionalna presenečenja! Na sviedenje!

* Zakaj v Nico, Monakovo, Pariz, ko Vam bo nudila letošnja »Bohemska noč« na pustno soboto, dne 18. februarja, v Sokolskem domu mnogo več! Rendez-vous zabave željnih! Revija mask! Dragocene nagrade najoriginalnejšim in najlepšim maskam! Senzacionalna presenečenja! Pridite vsi!!!

DRŽAVNA RAZREDNA LOTERIJA.

1. dan žrebanja.

Din 100.000:	41011
Din 80.000:	11076 44691
Din 50.000:	77754 84332
Din 40.000:	96045
Din 35.000:	33225 75906 90968
Din 30.000:	30038
Din 25.000:	30076 70382
Din 15.000:	11643 23461 55549
Din 12.000:	21577 45389 54486 61526
	72492 74851

Din 10.000:	6018 2077 27292 33158 33993
38759 80634 80991 81709 91645 93484 94956	
96384	

Din 8000:	
2162 2189 2720 9169 11540 20517 23639	
24087 36835 43125 47075 51926 52834 53299	
72637 86277 87800 88386 90986 98549	

Din 7000:	
852 4140 13539 15233 15332 17672 24487	
26453 28877 33113 52063 53937 59479 76938	
77513 93395 93410 98398	

Din 5000:	
556 827 2107 4098 4460 8409 9672	
12186 16633 17027 17278 19469 29978 30346	
32429 40185 49002 50457 70832 77693 79416	
79499 81266 82652 83128 93013	

Din 3000:	
8040 19261 24601 25790 26384 30383 31307	
33154 33535 36428 44191 50700 52526 57893	
68266 80872 85741 87317 90402 31104 92496	
96357.	

Pooblaščenca glavna kolektura drž. razredne loterije bančna poslovalnica BEZJAK, Maribor, Gosposka ulica 25.

Kino

* Grajski kino. Danes zadnjič »Večna karavana«. Hans Albers. Od torka dalje »Pariz«.

* Kino Esplanade. Prekrasni planinski film »Spomladanski viharji« po L. Ganghoferju s Hansi Knoček in Viktor Staalom. Ogromen uspehi! Rezervirajte prostore!

* Kino Union. Do ponedeljka »Satani«, veletilim iz pomorskega življenja. Dofore del Rio v glavni vlogi. Senzacija. — Kot dodatek barvani Silly-Senzacija.

Mariborsko gledališče

Ponedeljek: Zaprtio.

Torek, ob 20. »Na ledeni plošči«. Red C. Sreda: Zaprtio.

Četrtek ob 20.: »Automejdy«. Red D. Prihodnja dramska novost v mariborskem gledališču bo krstna predstava Bekove komedije »Partija s hane«, ki jo pripravila g. Valo Bratina k. g. S krstno predstavo je združena tudi proslava 25-letnega delovanja g. V. Bratine na polju gledališke umetnosti.

Anton Debeljak.

k Smrti češkega pesnika Prochazka. Te dni je umrl v Pragi leta 1861. rojeni pesnik František Prochazka. Prochazka je napisal več zbirsk pesmi, njegovo največje delo pa je ep »Kralj Ječiminek«.

k Pour Toi — Zate. Srčkana knjižnica s podnaslovom »Knjiga vseh ženak«. Založnik (Editions de France) opozarja, da se delo ne obrača na moštvo, razen če je krepki spol tudi radoveden. Gospa Sarril magijeri, madjarska pisateljica, govori svojim sestram in razgaljuje svoje srce z redko odkritostjo. Marsikatera mlada žena se je že kaj naučila iz nje. Troho ugovor! Čemu je treba pisati? Priznaj si kar brez ovinkov, da nisi imela poguma, čitati do konca »Vojno in mir«? Roman N. Tolstega je sicer dolg, a kako privlačen umotvor! ... celo za Evinu hčer! — N. K.

Kultura

Boj za mir

»Le combat pour la paix« je stalen predelek v pariškem ilustriranem mesečniku za umetnost, ideje in književnost, o katerem je »Večernik« poročal 2. XII. V januarskem zvezku nadaljuje urednik Marcello-Fabri med drugim svoje pacifistovske iveri, od katerih se glasi 9. točka: »Pripravljati mir edino v svoji državi, to se pravi: nakopati si skoraj gotovo preji ali slej vojno«. Isti pisec razpravlja o Področju in postanku umetnosti, ki edina loči človeka od ostalih živih bitij: »Žival in celo rastlino so mogli razglasiti za »umno«. Taliti se ne da. Da živali mislijo, to je spajajo pojme na bolj ali manj zadržani način«. G. Barbarin rešeta izbranice in voditelje (Les élites et les chefs), kjer naleti na tale ocirve: »Akademije, društva, zbornice, univerze itd. so prvovrstne valilnice oziroma hranilnice napadnih pravkov«.

Član Goncourtove Ak. Rosney star., v zanimivem odluku »K. sveta inčine« pričenja: »Ze ob rojstvu se je Abel začel drugačnega plemena ko njegovi bratje. Pozneje je bil čudno ozračje osamlilo med otroki in odraslimi. Vzroku te

nepravilnosti niso prišli na sled. Tičal ni v njegovem ustroju ali vsaj zdelo se ni tako: imel je ridže (bledordeče) lase in belo lice nalk severnjakov, ki so na svojih ladjah brez krova prihajali zavajevati ozemlja, pleniti bogastva in ženske skruniti. V njegovi pokrajini kar mirgoliš potomci teh mož«. J. Duvaldizier mikasti Gobineaujevo zablodo-rasizem, bajko 20. stol. (Le mythe du XXe siècle), vprašujoč ob koncu: »Bo li šreda ugonobila poedincevo zavest, ki hrepeni samo po iskanju in resnici? P. Barniard devlje na kritično slto izobražene analfabedake (Analphabète). M. Berger razpreda misli o pravilnosti pri govoru, čitanju, recitaciji.

Na bližnjo rojstveno 200 letnico nas pripravljajo članek »Chamfort in njegov bolestin konec«. H. Friche je vzel za geslo Chamfortovo krilatico: »Človek bi bil prenesrečen, ako bi se v ženski družbi kolikolič zavedal tega, kar zna na pamet«. Njegov junak je zgodaj izvolil tajno svojega pokolenja: oče mu je bil duhovnik. Kot študent je študiral pri jezuitih, o katerih veli latinska besedna

igra: »Si cum Jesuitis, non cum Jesu itis; si cum Jesu itis, non cum Jesuitis« (če greste z jezuiti, ne greste z Jezusom). Učel se je pridno in se kasneje tega ke-sal: »Česar sem se naučil, tega več ne vem. Tiste malenkosti, ki jih vem, sem uganile«. Chamfort (to ime si je nadel pi-sec (Načel in misli)) je postal abbé: »To je obleka in ne poklice«, je pravil o svo-jem zvanju. Predstojnik mu je ponudil opatijo, pa je ni sprejel, češ: »Nikoli ne bom duhovnik iz treh razlogov: meni je za čast in ne za časti, za modrovanje in ne za spokorno srcajo, za ženske in ne za denar.« Tako se je spustil v negoto-vost literatovanja: sestavljal je cerkve-ne govore za pičlo plačo svečeniku, ki se je takisto krasil s pavim perjem (ta način so potomci krstili: faire le nègre — prdati duševne proizvode, ki jih ku-peec objavi kot svoje). Dobivši akadem-sko nagrado za poprečne pesmi, je s svoji srčkanim obrazom predril v višje slo-je. Vse markize so cenile mladeniča, v katerem se je ena njih izrazila: »Samo za Adonisa ga smatrate, pa je Herkule. A grehi so Brdavsus nakopali hudo pokoro: bolezni. Ob prevratu so ga vlačili po ječah: ko se je bal novega zopora, si je pogljal krogi v glavo: ohromela desnica pa je zgrešila. Tako si je izbil desno oko

SPORT

SK Ljubljana v Mariboru

GOSTI SO DOSEGLI PROTI SK ŽELEZNIČARJU SAMO REMIS — TESNA ZMAGA RAPIDA NA SLAVIJO V PREDTEKMI

Železničar — Ljubljana 1:1 (1:1).

Naravnost spomladansko vreme je privabilo večerj na Železničarjev stadion okoli 1000 gledalcev, ki jih je pač v prvi vrsti zanimal gost iz Ljubljane, ki uživa po zadnjih tekmah jako dober sloves. Ljubljana, ki je nastopila s dvema rezervama, je precej razočarala. Pokazala je, da razpolaga z nekaj dobrimi posamezniki, toda moštvo kot celota ni vigrano. Med vsemi je najbolj ugajal stari rutiner Bertonec, ki pa je imel v ostali dvoici v obrambi nesigurne pomožnike, od ostalih pa sta se po nevarnih tekih odklopile Janežič in Erber na krilih, sicer pa je bil napad jako nepovezan. Stranska krila sta bila rezervista, kar seveda ni pripomoglo k homogenosti krilske vrste. Vsi igralci imajo pa dober start ter razpolagajo s priličnim tehničnim znanjem.

Železničar je nastopil zopet z vsemi svojimi stariji »asti« ter je v tehničnem pogledu precej zaostajal za nasprotnikom, pokazal pa je mnogo več borbenosti ter je presenetil z dobro kondicijo v začetku sezone. Najboljša formacija je bila obramba, krilska vrsta je po odhodu Eferla radi blezre morala pregrupati ter se je v tem času skoro uspešneje uveljavljala, saj je bila Ljubljana v drugem delu igre potisnjena več ali manj v defenzivo. Napad je bil v polju dober,

pred nasprotnim golom pa ni znal izkoristiti mnogih prilik, ki jih je nudil posebno vrata gostov, ki je na sami črti tik pred nasprotnikom neovirano lovil in držal žoge.

Takoj v začetku je vsaka stranka dosegla po eden gol, ki jih pa sodnik pravilno ni priznal. Igra je bila celo prvo polovico odprta. Ž. je dosegel vodstvo iz 11 m po Štitarju radi Bertonecjevga starta na Ravnjaku, v 31. min. pa je izenačil Erber, ko je domači vratar zapustil vrata. V drugem delu je imel Ž. več od igre, vendar pri neodločenem napadu ni uspel. Pavlin je zastrejal celo 11 m.

Sodil je ss. g. Nemec.

RAPID:SLAVIJA 1:0 (0:0).

V predigri sta se srečala kompletna Rapid in Slavia, ki sta pokazala precej nezanimivo igranje, kakor je to ob začetku sezone običajno. Močno je uplivala na igranje tudi precejšnja vročina. Obe moštvi sta igrali raztrgano, predvsem velja to za oba napada. Slavia je imela od začetka več od igre, kmalu pa se je Rapid razgibal ter pozneje tudi dominiral na terenu, vendar pa je uspel doseči le eden zgozdek po Križancu v 27. min. II. polovice. Slavia je pokazala, da stalno napreduje, žal pa bo ravno sedaj morala po vsji priliki nazaj v II. razred. Sodil je ss. g. Končič.

Startalo je 16 tekmovalcev, ki so brez poškodb prispeili vsi na cili, in sicer po sledečem vrstnem redu:

1. Wolfgruber (SK Rapid, Maribor) 39,47; 2. Stana (SK Bratstvo, Jesenice) 40,17; 3. Legvart (ISSK Maribor) 40,34; 4. Subic (ISSK Maribor); 5. Kuhar, 6. Jamnik, 7. Kramaršič, 8. Pišinger, 9. Stalekar, 10. Krasnik, 11. Babič, 12. Orel, 13. Šerbec, 14. Jezernik (vsi SK Železničar). Izven konkurence sta startala Krančič L. in Bižičev Drago (oba SKZ), od katerih je prvi rabil 57,35 min.

Rezultati so zadovoljivi, vsi tekmovalci so prispeili na cilj precej sveži. Po tekmovalstvu je bila razglasitev rezultatov in razdelitev daril z zahvalo trdkam, ki so jih poklonile.

CELJSKI NOGOMET

V Celju sta se večerj odigrali dve prijateljski tekmi. Atletiki so premagali Jugoslavijo 6:2 (2:1). V 25. min. prvega polčasa si je zlomil nogo J. Cajnko, branilec Jugoslavije. V predtekmi je Olimpo porazil Laško 5:2 (3:1).

GRADJANSKI OSVOJIL POKAL DR. TORBARJA

V soboto in nedeljo so se nadaljevala tekmovalstva za pokal dr. Torbarja. V soboto je HASK porazil varadž. Slavijo 4:3 (3:2). Gradjanski pa Concordio 3:2 (1:1).

v nedeljo pa je Slavija premagala Concordio 3:2 (1:1), dočim je Gradjanski remiziral s Haskom 1:1 (1:0). Pokal si je osvojil Gradjanski.

HUNGARIA V BEOGRADU

BSK je remiziral s Hungarijo 1:1 (0:1), zabil si je lasten gol, Jugoslavija pa jo je porazila 5:3 (1:2).

DRŽAVNO PRVENSTVO V UMETNEM DRSANJU

V soboto in nedeljo je bilo v Ljubljani tekmovalstvo za državno prvenstvo v umetnem drsanju. Državni prvaki so sledeči: pri seniorjih Thuma Emanuel (Ilirija) 295,8, pri seniorkah Silva Palmotova (Ilirija) 142,6, pri juniorih Shell Dorica (Ilirija) 46,8, pri juniorih Milan Bettet (Ilirija) 146, državno prvenstvo parov pa sta si osvojila Silva Palmotova-dr. Polo Schwab 10,1.

Svetovno prvenstvo v Zako-pnanih

V soboto je bilo svečano odprto tretje tekmovalstvo za svetovno smučarsko prvenstvo po predsed. FIS-e majorju Oestgaardu. V nedeljo so bila smučarska tekmovalstva za moške in ženske. Povsod so prva mesta zasedli nemški smučarji. Proga je bila dolga 3600 m z višinsko razliko 800 m. Proga je bilo treba radi pomanjkanja snega v zadnjem hipu premestiti v višjo lego, radi česar je prišlo do številnih nesreč. Plasma moških: 1. Hellmuth Lantschmer 3:26,8, 2. Jennwein 3:28 (oba Nemčija), 3. Molitor (Švica), 4. Walch (Nem.), 5. Agnel (Fr.), 6. Chieroni (Italija) itd. Najboljši Jugoslovani je bil Ciril Praček, ki je s 4:05,3 zasedel 21. mesto, Hubert Heim pa je s 4:08,31 na 32. mestu. Pri ženskah je zmagala Nemka Christl Kranz v 3:25,4, sledita Resch in Gödl (oba Nem.), Mathisier (Fr.), Schate (Švica), Villen (Fr.) itd.

JAKOPIČ NA PETEM MESTU V CELOVCU

Skakalnih tekem v Celovcu se je udeležilo tudi 7 naših tekmovalcev, ki so zastupili jako dober utis. Zmagal je Keller (Nem.) 335 točk, skoki 47,49 in 53 m. Od naših se je najboljšo plasiral Jakopič Albin s 303,4 točke, skoki 44,5, 47 in 47,5, najdaljši skok med našimi tekmovalci pa je dosegel Novšak s 50,5, a je padel.

KANADA SVETOVNI PRVAK 1939.

V finalni tekmi za svetovno hokejsko prvenstvo je v Baslu Kanada premagala Ameriko 4:0 (1:0, 3:0, 0:0) ter si tako osvojila naslov prvaka sveta 1939. Finalna tekma za evropsko prvenstvo med CSR in Švico je klub podaljšku ostala neodločena 0:0, tako da bo treba odigrati ponovno tekmo, ki bo po sklepu prireditelne odbora 6. marca v Baslu.

s. Pariz: London 6:6. Stanje medmestne teniške tekme v Londonu je po odigranem drugem kolu 6:6.

ALI BO PUNČEC VNDARLE POSTAL PROFESIONALEC?

Kljub vsem demantem Punčeca se v pariškem časopisu trdovratno vzdržuje vesti o prehodu Punčeca med profesionalce. L'Auto piše: »Letos se z vsa resnostjo trdi, da bodo poleg italijanskega igrarja Palmierija postali profesionalci tudi Jugoslovani Punčec in dva najboljša češko-slovaška igralca Cejnar in Hecht.«

s. V tekmovalstvu za prvenstvo GZSP v alpski kombinaciji v Jesenicah je zmagal Zvan Alojz (Gorenjec), sledijo Klein, Kolber itd.

s. Nov sportni klub v Varaždinu pod nazivom »Varaždinsko športno društvo« so te dni ustanovili v Varaždinu lahkoatleti in hokejisti, ki so izstopili iz Slavije. Klub se bo predvsem bavil z olimpijskimi disciplinami, za enkrat pa nima na sporedu nogometa.

s. ZNP ima 100 klubov. Ker se je prijavilo za sprejem v članstvo JNS-a nekaj novih klubov, je število klubov ZNP-a naraslo na 100.

s. V okviru remedure razmer v ZNP-u je uprava podvezve imenovala tudi nov sodniški odbor, ki ga sestavljajo ss. gg. Mlinarič, Marek, Jelinič, Višnjič in Jirsek. Imenovanje je izzvalo med zagrebškimi sodniki veliko presenečenje, posebno ker ni med njimi Rosenfelda. V znak protesta bosta Mlinarič in Marek podala demisijo.

s. Lizbona. Pred 30.000 gledalcev je Švica premagala Portugalsko 4:2 (2:1).

s. Milano. Meddržavna rokometna tekma Italija-Nemčija se je končala z zmago Nemcev 3:12.

s. Turnir poklicnih teniških igralcev bo v Wimbledonu od 22. marca do 4. aprila. Na ta turnir so bili povabljeni najboljši teniški profesionalci Nemčije, Italije, CSR, Francije in Amerike.

s. Svetovni biljardni prvak je na tekmovalstvu v Aachenu postal z zmago nad Francozom Coteom Nemec Luetgehetmann, na drugem mestu je Cote, slede Galmiche (Fr.), Clacys (Belg.), Förster (Nem.) itd.

s. Evropsko prvenstvo v veslanju bo koncem avgusta ali začetkom septembra v Amsterdamu, kjer je CSR prireditelj odklonila.

s. Grki so že začeli z velikimi pripravami za letošnji Balkanliado, ki bo v začetku septembra v Atenah. Pri tej priliki bo tudi razstava pod nazivom »Razstava balkanske atletike«, posebno zanimanje pa vlada za maratonski tek, na katerem bodo nastopili najboljši tekači sveta na tej progi.

Rešitev križanke štev. 20.

Vodoravno: prepevdel, lama, era, Idaho, in, ni, olika, okarina, Man, v. d. (v dolžnosti), Ela, Iran, Rim, Nana, Ig, Renan, to, American.

Navpično: plinomer, Ra, radikali-zen, Ema, Anam, ne, Pahor, Bar, olivin, ni, ne, Indra, Erika, Anita, Dana, nagon.

ELAINE HAMILTON

ZELENA SMRT

DETEKTIVSKI ROMAN

Mimogrede — ako bi vi čuli o nekem, ki je bil res v zvezi z Ardeonom, bodite tako prijazni in ga prosite, naj pride k meni, da bom mogel storiti nujno potrebno odredbo za njegovo varnost.

Kakor hitro je Selcott odšel, je pozval Reynolds na Jenkisa ter mu povedal kratko vsebino pogovora.

»In zdaj določite enega moža, ki naj pazi na gospoda Richarda,« je odredil.

Torej mislite, da je bil v zvezi z Ardeonom? je pripomnil Jenkins.

»Ne utežnem misliti,« je odgovoril inspektor in se namrdnil. »Zdaj grem k tistemu učenemu tiču, doktorju Tylerju. Lahko me od tam pokličete, ako bi me potrebovali.«

Pat Keppel, ki se je zdel starejši v belem plašču in roženih naočnikih, je srečal Reynoldsa pri vratih doktorja Tylerja in ga peljal v prvo nadstropje.

»Zanimivo naključje, gospod Keppel,« je dejal inspektor z običajnim tonom, »obe ameriški dami, ki ste se z njima seznanili na ladji, sta poznali Karla Ardeena in sta bili res ravno tukrat v Ingramovem stanovanju, ko se je tragedija

odkrila.

Zdajci je opazil nekako zmedenost na Keppelovem obrazu in v njegovem mrmrljavem odgovoru, češ da je to zanimivo.

»Jaz ne vem, kje je gospodična Burnettova,« je dodal z nekoliko zaskrbljenim glasom. »Rad bi to vedel.« Obstal je za sekundo, potem pa odprl vrata k laboratoriju in čakal, da Reynolds vstopi.

»To je inspektor Reynolds, gospod,« ga je predstavil Keppel doktorju.

Dr. Tyler je porinil svoje staromodne naočnike na čelo in vprašujoče zrl na prišleca.

»Oh da, seveda — v aferi Ardeenovih je zamenjal. Strašno neprijetno, zdaj, ko imam toliko dela. Prosim, sedite in povejte, kaj hočete vedeti.«

Po preteku desetih minut je bil Reynolds obupan. Stari učenjak je bil skrajno vpluden, toda raztresen, kadar koli je šlo za resnična dejstva, in se je skliceval na Keppela, da bi mu pomagal tudi pri najbolj preprostih odgovorih.

Reynolds je bil nekoliko razdražen in pripravljen, da se doktor Tyler ali čudo-

vito spreten igralec ali pa čudovito nepraktičen čudak. Bolj se je nagibal k temu drugemu mnenju. Kako ga je mogel spretni, hitri mladenič kakor Pat Keppel sploh prenašati?

»Da bomo kratki, gospod Tyler, to so dejstva, kakor so vam znana,« je proglasil Reynolds. »Ardeen je prišel sem trikrat. Enkrat, da bi ponudil nakup, drugič, da bi predložil pogodbo, in tretjič, da bi jo podpisal, prejel formulo in dal ček. Vi ne veste, kako je izvedel za iznajdbo gospoda Keppela.«

»Kolikor se morem spomniti, je res tako. Pozabil sem samo povedati, da je vztrajal na tem, da odnese skatlo s stekleničkami plina, da bi mogel svojemu sindikatu pokazati prepričevalne poskuse.«

»Koliko stekleničk plina ste dali Ardeenu? je vprašal Reynolds, ki ga je ta izjava osupnila.

Doktor Tyler si je gladil brado.

»Hotel je imeti vse, kar sem jih imel. Zdel se mi je, da ve nekaj o kemiji. Čakajte, bom pogledal.« Obrnil se je k mlašemu možu. »Koliko zapečatenih tub je bilo tukaj, ko ste odhajali v Ameriko, Keppel?«

»Deset,« je takoj odgovoril Keppel. »V vsaki je bilo toliko plina, da bi usmrtil večjega psa. Dve tubi bi bili usodni za človeka,« je pojasnjeval inspektorju.

»Nalašč zato skonstruirana brizgalka je držala dve tube.«

»Če vzamemo, da sta se dve uporabili za Ardeena, mora biti neke šče osem tub,« je zlobno pripomnil Reynolds. »V brezvestnih rokah pomenijo te stekleničke lahko smrt starih ljudi po vašem računu, gospod Keppel.«

»Bojim se, da je tako,« je bridro pritrdil mladi izumitelj. »Želel bi, da nisem nikoli izumil te pekleniske snovi. Ne morete si misliti, kaj čutim, inspektor! Njegov glas je bil bolesten, kakor da se mladi mož bliža točki, kjer ga bo to zlomilo. Nisem vedel, da je Ardeen odnesel ta plin s seboj.«

Reynolds je sočutno položil mlademu možu roko na ramo.

»Da, popolnoma vas razumem, prijatelj,« je rekel. »Pomagajte mi, kolikor le morete, in mi bomo te stekleničke še našli. Pomagati se pravi tu, biti odkrit, gospod Keppel, in ne skrivati dejstev in domnev, morebiti iz neke lojalnosti do kogarkoli. Njegovega mnenja ni bilo mogoče ne razumeti. Ali pomeni to obljubo?«

Keppel je pokimal.

»Da, inspektor, to je obljuba,« je odzidal. »Njegovega mnenja ni bilo je inspektor premenil predmet in začel občudovati laboratorij.

»Prebije ta tukaj mnogo časa, doktor

Gospodarstvo

Dobra prodaja živalskih proizvodov v tujino

LANSKI IZVOZ SE JE GIBAL Približno na isti višini kot leto poprej.

Lansko leto je prineslo v zunanji trgovini Jugoslavije precejšnje zmede. V glavnem je oviral večji izvoz velik saldo naših teriatov v Nemčiji in Italiji, pa tudi precej visok tečaj nemške marke je v jeseni precej zaježil prodajo živalskih proizvodov v inozemstvo. Kljub temu je Jugoslavija tudi lani dobro odrezala, kar se tiče mesa in drugih živalskih produktov. Žal se o marsikaterem drugem predmetu to ne more trdit, ker je izvoz občutno nazadovol. Sedaj so v teku pogajanja z nekaterimi državami, ki imajo namen odstraniti ovire, da bi se naš izvoz kolikor mogoče dvignil.

V izvozu proizvodov našega živalstva zavzemajo vsakega jalka prvo mesto. Lani je bilo izvoženo jalcov za 157 milijonov dinarjev, za več kot 32 mil. din. ali 25% več kot leta 1937., v katerem tudi nismo slabo odrezali. Povečanje gre na rovaš Nemčije, ki je naš glavni odjemalec jalcov in jih je lani kupila za 41 mil. (44 mil. din. leta 1937.). Precejšen skok, od 14 na 32 milijonov, zaznamuje izvoz v Anglijo, kar je najbrže posledica dejstva, da zaradi vojne v Aziji ne prihajajo več kitajska jalka na angleški trg. Nekaj več jalcov je šlo v Švicco, dočim je izvoz v Češko-Slovaško padel na polovico.

Le nekaj manj kot jalcov je Jugoslavija prodala lani perutnine, večina zaklane, v inozemstvo, namreč za 135 (131) mil. din. torej skoraj enako kot leto poprej. Glavno tržišče za perutnino so Nemčija, Anglija in Švica. Precejšen del

jajc in perutnine, ki smo jih prodali lani v inozemstvo, je iz Slovenije, zlasti iz okolice Maribora.

Svežeža mesa je naša država izvozila za 94 (101) milijonov din, precej manj kot leta 1937. Glavno tržišče je Nemčija z Avstrijo vred, kamor gre štiri petine tega blaga. Nazadovanje gre v veliki meri baš na način visokega tečaja marke, ki pa je po novem letu precej popustil. Predelanega mesa smo prodali za 40 (41) milijonov din, v glavnem zopet v Nemčijo, pa tudi v Češko-Slovaško in Anglijo.

Kar se tiče slanin, se je izvoz v preteklem letu povečal od 2 na 7 milijonov din. Naše glavno tržišče je Češka-Slovaška, dočim kupuje Nemčija pri nas veliko manj slanin. Zelo je lani nazadovol izvoz svinjske masti, ki je dosegla vrednost komaj 95 milijonov dinarjev, dočim smo prodali leto poprej masti še za 122 milijonov. Vzrok je v tem, da je Anglija lani kot kupec skoraj popolnoma izostala. Manj je šlo tega blaga tudi v Nemčijo z Avstrijo vred.

Izvoz gori naštetih živalskih proizvodov je znašal lani 525 milijonov dinarjev, je torej zastajal za letom 1937. le za nekaj nad 2 milijona dinarjev. Letos bo nekako isti položaj kot lani, vendar za enkrat še ni mogoče preročevati, ker je izvoz zelo kočljiva stvar in je odvisen od nebroj okolnosti, ki čez noč prinesejo veliko povpraševanje po blagu, ali pa tudi popoln zastoj.

Ureditev ceste med Ptujem in Mariborom

Cesta Ptuj-Vurberk pelje ob deročem potoku Grajeno, ki ga na več mestih izpodjeda. Čistišče je brez kamnite podlage. Vrhtega je nešteto nemišne podlage. Vrh tega je nešteto nevedji nedostatek na tej cesti pa je klanc „Farovščak“, ki je glavna ovira za zvezo Ptuj-Maribor. Komisija je proučila dve možnosti preložitve „Farovščaka“: lokalno in popolno. Odločila se je za popolno.

V lokalni preložitvi bi se strmina omilila. Odpravilo bi se nepregledne vijuge. Cesta bi peljala pa pobočjih od Vurberka do Sv. Martina in bi se podaljšala od enega na dva km, padec pa bi se znižal od 25 na 6 odst.

V popolni preložitvi bi se določila nova trasa, potekajoča po pobočjih ob levem bregu Drave skozi vasi Sv. Martin, Krčevina, Orešje in Vičava. S to novo traso bi odpadli skoraj vsi

vzponi. Vrh tega je teren odprt proti Dravi brez sence. Težkoče pa so zaradi globokega pritoka Drave, ki je znan pod imenom „Globoka graba“.

V prvem primeru bi morali preurediti poleg „Farovščaka“ 10 km dolgo cesto iz Ptuja na Vurberk, v drugem pa bi poleg 5,5 km nove trase morali preurediti 6 km obstoječe občinske ceste Ptuj-Vičava-Orešje. Nova trasa omogoča ugodnejšo zvezo z manjšimi vzponi. V prvi preureditvi bi znašali gradbeni stroški 2.300.000 din; v drugi pa 2.475.000 din.

g. Klirinška pogajanja z Nemčijo, ki so predvčerajšnjim pričela v Berlinu, se bavijo predvsem s tečajem nemške marke na naših borzah. Doslej se niso znali rezultati poznanosti.

Darujte za azni sklad P.I.L.

Sodišča

Sleparije „vinskih mešetarjev“

TRIJE „VINSKI MEŠETARJI“ SO OSLEPARILI KMETE ZA VEČ TISOC LITROV VINA.

Razprava proti posestniku Alojzu Turšaku v Polancih in trgovcu Petru Preacu na Teznu bi se morala že nekajkrat vršiti, a je bila vseskrat preložena, ker so prihajala vedno nova sleparstva na dan. Tri obširne obtožbe pripovedujejo, kako se je Turšak, ki je posestnik na prezadolženem gruntu oglašil enkrat januarja pri trgovcu Preacu na Teznu ter pri njem prenočil. Naslednji dan sta odšla ob dva v Jalenovo gostilno na Teznu, kjer sta naletela na posestnika Franca Kranjca, ki je prišel v krčmo ponujati vino. Nabajal pa se je takrat v gostilni neki Anton Rajher, ki je pozneje pobegnil. Ta je obljubil Kranjcu, da mu bo pripeljal dobrega kupca za vino. Odsel je k Preacu in Turšku ter jima razložil, kako bi se dalo vinogradnika pogniti. Domenili so se, da bo Turšak, ki ima nekaj grunta, kupec, kajti on bo pač imel največ kredita. Res so odšli vsi trije h Kranjcu v krčmo. Turšak se je izdal za kupca. Preac in Rajher pa sta prigrvarjala. Na prigrvarjanje in obljubljanje vseh treh se je kmet udal. Prodajal je Turšku 16 hl vina po 6,50 din. Ostala dva sta še naprej pridno mešetarila in govorila kmetu, saj je nikar ne boji, da bo dobil vino plačeno, saj ima Turšak kupce za vino itd. Za 5 din ga namerava prodati.

Dobro. Turšak in Preac sta najela pri Antonu Ravtarju tovorni avtomobil in vsi trije z Rajherjem vred so se odpravili v Cirkulane na Kranjevo posestvo. Natočili so v sode 1589 l vina prodanega za 7150,50 din. Ker so imeli premalo sodov s sabo, jim je kmet posodil še svoj sod. Turšak je izplačal 500 din, za ostalo pa mu je obljubil, da mu bo prinesel v nekaj dneh. Odpravili so se z vinom prebo Savinjske doline na Kranjsko in Korosko, kjer so ga spetoma poprodali raznim gostilničarjem. Vino bi naj prodajala Preac in Rajher, dočim bi naj Turšak stal pri avtu. Preac se je izdal za lastnika vina ter je kot tak tudi kasiral. Plačal je sproti avto, izročil od denarja Turšku 2000 din, Rajherju 100 din in sam bi naj obdržal 400 din. Vino so prodajali po 3 din, tako da so mogli dobiti za vsega največ 6669 din. Torej — pod ceno.

Na podoben način je prišel Turšak k Francu Rakusu. Zvabil je od njega 6 sodov z vinom vred. Izplačal mu je 670 din, ostanek 6000 din pa je obljubil, da mu ga bo izplačal najkasneje v 8 dneh. Rakusa je prodal vino za 3 din. Isti dan je kupil „vinski mešetar“ Turšak 329 l vina od Terezije Fijačko s sodom vred; s Fijačkovo sta

se zmenila 3,25 din za liter. Za vino ji je plačal na račun 170 din, ostanek 900 din pa je znova obljubil, da bo poravnal v nekaj dneh.

Kakor prvič tako se je tudi zdaj odpeljal Turšak z vinom preko Celja v Jesenice; in znova sta mu pomagala pri prodaji Preac in Rakusa. Pokrat pa je Preac na Jesenicah prodal tudi vse sode.

Vsi trije sleparji so se nato vrnili v Maribor, kjer so napravili obračun. Kupčija kajpada ni bila aktiven, saj so se prodajali pod ceno, pač pa je še ostalo nekaj jurjev. Jurja je dobil Turšak, 2000 din pa je obdržal Preac sam. Ali kmalu so se začeli oglašati upniki. Kranjc je dobil še za prvo silo 650 din in obljube. Rakusa pa za svoje dobre sode neke slabše. Rajherju pa so postala tla prevročja ter je pobegnil; za njim tudi Preac. A zadnji se je kmalu vrnil k svojim sorodnikom na Tezno, kjer so ga naposled aretirali.

Oba: Preac in Turšak zanikata krivdo, oziroma jo valila drug na drugega. Turšak celo pravi, da je Preacova žrtev. Preac pa trdi zase, da je samo posredoval pri kupčijah, ker je poznal gostilničarje. On sploh ne ve, po čem se je vino prodajalo itd.

Turšak je pa nadalje obtožen, da je v Bišu premočil Ano Ilesičevico za hranilno knjižico z vlogo 4.920 din. Navtežil ji je, da rabi knjižico za neko kreditiranje in da ji jo bo čez 3 tedne vrnil, a jo je prodal nekemu Leopoldu Baniču.

Turšak je tudi v Zamušanovih vzel Jožetu Lahu iz zaklenjenega stanovanja lovsko puško, srebrno uro itd.

Razprava še traja.

Razprava o smrtni nesreči v Gosposki ulici

Celje, 11. febr.

Danes ob 9. se je pričela razprava proti 41-letnemu tesarskemu mojstru Aljančiču Francu iz Dečkove ceste 3, ki je obtožen, da je ravnal proti predpisom graditeljstva in s tem ogrožal življenje tesarjev Kranjca Franca, Lešar Franca, Lipovška Ivana in zidarja Ribizla Ivana, ki ga je zid zasul, da je umrl. Lastnik hiše v Gosposki ulici 10 Veber Franc je oddal dela za preureditev hiše stavbeniku Greinu. Brez vednosti stavbenika je poveril lastnik hiše napravo novega ostrejša tesarskemu mojstru Aljančiču, ki je svojim tesarjem naročil, da mečejo z ostrejša tramovje na dvorišče, namesto da bi ga spuščali po vrveh. Radi trenjenja se je požarni zid sosedne hiše podrli in pokopal tesarja Ribizla. Obtoženec zanika krivdo in trdi, da se je zid

Tyler? je vprašal z navidezno nevažnostjo.

Stari učenjak se je sanjavo nasmehnil. „Jaz tukaj živim. To je moj dom.“ je razlagal. „Prilijete in prvo nadstropje je posvečeno mojemu delu, razen male spalnice, ki je tu zraven.“

Reynolds se je naglil nad mikroskop. „Znameniti aparat.“ je rekel. — „Nadstropja nad nami so pač v najemu, kaj ne, doktor?“ je pripomnil z očesom tik leče drobnogleda.

„Ne. Nimam rad tujcev okoli sebe. V drugem nadstropju so kuhinjski prostori, shrambe in moja obednica, nad tem pa mansarde; v eni izmed njih stanuje moja stara gospodinja. Je zelo gluha. Ta njena hiba mi prihrani marsikaj utrudljiv pogovor.“ je razlagal doktor Tyler. „Ali hočete videti nekaj zanimivih preparatov, inspektor?“

„Zelo rad, doktor, pri kakih drugih priložnostih, ko ne bom tu v službeni dolžnosti.“ — „Ali delate v podzemnih urah ali pa ste tukaj tudi večer?“

„Čas in ure zame nič ne pomenijo, inspektor.“ se je smejal doktor Tyler. „Jem, kadar sem lačen, in spim, kadar sem truden. Včasih — na primer noči — delam tako dolgo, da mi gospodinja prinese jutranji čaj.“ Nasmehnil se je svojemu asistentu. „Za to priznanje me bo gospod Keppel karal.“

„Prav gotovo, gospod, ker ste mi dali besedo, da boste vsak večer prenehali z delom ob osmih!“ seje zamačil mladi mož.

„Ali lahko vidim perpis pogodbe, katero vam je dal Ardeen, doktor?“ je vprašal Reynolds.

Potprežljivo je čakal; doktor Tyler je izvelel razne predale in brskal po zaprašenih papirjih. Slednjič je vzel dolgo ovojko in jo podal Reynoldsu.

„Morda bi jo rajši vzeli s seboj, inspektor?“ je vpljudno ponudil.

„Z dovoljenjem gospoda Keppla da.“ je rekel Reynolds nekoliko obredno. „Gospoda Keppla?“ je ponovil presenečeno dr. Tyler. „Oh da, seveda! Midva delava tako tesno skupaj, da res pozabljamo na te-le razlike v lastništvu.“

Inspektor Reynolds je poslal staremu možu vesle smehljaj.

„Toda niste pozabili poslati Ardeenov ček v banko na račun gospoda Keppla?“ ga je spomnil.

„Denar zame ni zanimiv.“ je rekel učenjak s svojim nežnim glasom.

„Ali ste dali Ardeenu tudi brizgalko, ko si je vzel tiste stekleničice s plinom?“ je vprašal Reynolds.

Učenjak je dvignil roko k čelu.

„Spominjam se, da me je za eno prosil. Ali sem mu jo dal ali si jo je vzel, se ne spominjam.“ je odgovoril. Obzrl je, da

je moj spomin tako slab, inspektor.

„Nič ne de.“ je odgovoril Reynolds. Obrnil se je k mlajšemu možu. „Pregovoriti bi morali doktorja Tylerja, da bi si privoščil malo več gibanja in spanja, gospod Keppel.“

„Doktor hodi navadno po večerji na izprehod, inspektor. To je največ, kar sem mogel pri njem doseči.“ je odgovoril Keppel.

„In to ni bilo mogoče takrat, ko ste bili odsotni.“ se je vmešal dr. Tyler. „Po tri dni nisem šel z doma.“

„Dobro, da se je gospod Keppel vrnil, se je nasmehnil Reynolds. „Gospoda, ali pozna kdo od vaju kar tako slučajno nekoga z imenom Selcott?“ je naglo vprašal.

„Selcott?“ je ponovil dr. Tyler. „Ne!“ Ne da bi čakal na odgovor mladega moža, je vzel Reynolds svoj kloboč.

„Z Bogom, doktor Tyler. Zares mi je žal, da sem potratil toliko vašega časa.“ — „Pojdite, gospod Keppel, in pokažite mi, prosim, kod se gre ven.“

Pri hišnih vratih je Reynolds obstal in pogledal mladega izumitelja.

„Treba je, da takoj pošljete en prepis svoje formule v svojo banko, gospod Keppel.“ je rekel resno. „Ali boste to storili, ne da bi me vprašal po vzrokih?“

„Da, ako to želite.“ je obljubil mladi mož.

„Želim!“ je rekel Reynolds s poudarkom. — „Ali poznate morda vi nekoga z imenom Selcott?“

„Srečal sem se morda dva ali trikrat z deklico, ki se imenuje Leja Selcottova, in tudi z njeno mamo, gospo Selcottovo. Vabljiva dama, ki je bila igralka Dent's Faringdonova, preden se je omožila. In nejasno se spominjam, da sem bil predstavljen tudi njenemu možu Selcottu. Nadut star ose. To so edini ljudje tega imena, katere poznam, in še to je čisto brezpomembno slučajno poznanje, inspektor.“

Reynolds se je pri tem opisu tiho smehljaj.

„Moram poslati poročilo vašemu gospodu Selcottu.“ je dejal mlademu možu. „Ali imate kakve ugovore proti temu, da bi se vi s tem starim — z njim zopet srečali?“

„Sploh ne — proti dostavitvi kakage sporočila.“ je odgovoril Keppel s smehljajem v očeh. „Sploh proti ničemu, kar zahtevate od mene.“

Reynolds je pokimal in naglo se mu je obraz zelo zresnil.

„Dobro! Ko bo vaša formula že na pošti, gospod Keppel, boste rekli doktorju Kepplu, da boste približno eno uro zunaj, ter mu povedali, da ste po moji želji dali prepis svoje formule že na pošto z naslovom svoje banke.“

